

Biblioteca Centrală
Regională
Cluj-Napoca

Viata studentească

REVISTĂ
A ASOCIAȚIILOR
STUDENTILOR
DIN REPUBLICA
SOCIALISTĂ ROMÂNIA

12 PAGINI • 0,50 LEI
ANUL XII • SIMBĂȚĂ 13 V. 1967

19

(228)

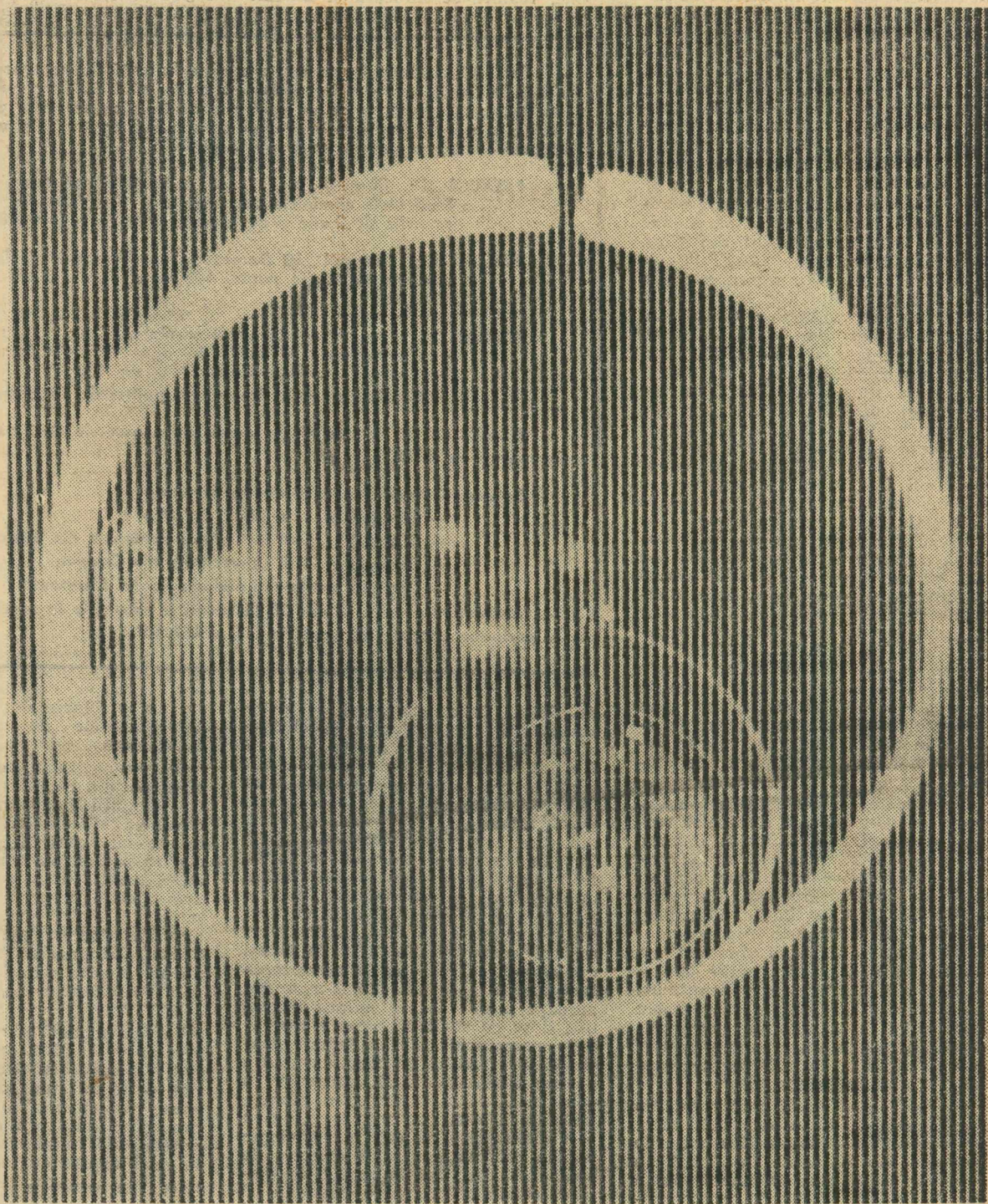
● Microinterviu săptămânii cu
EUGEN BARBU

● Creierul electronic în eco-
nomie — de prof. univ.
EDMOND NICOLAU

● Din nou despre „NONA sau
cît poate fi viața de
particulară”

● MASCA FĂRĂ CHIP — se-
rial polițist

● Premiile concursului
„PENTRU CEL MAI BUN
CĂMIN STUDENȚESC”

Nevoia de cercuri a
poetilor e mai mult o
metaforă; nevoia de
cercuri a oamenilor
de știință e o realitate
cotidiană. Fotografia
de mai sus reprezintă
coperta unei rubrici
noi de debuturi știin-
țifice, intitulată sem-
nificativ: „Fișe pentru
mai târziu”.

Uf! Iar sesiune, iar
examene...

CONCURSUL „PENTRU CEL MAI BUN CĂMIN STUDENȚESC”

Recent s-a încheiat faza pe țară a concursului pentru desemnarea căminelor fruntașe. Vizitând căminele considerate cele mai bune din toate centrele universitare am constatat că în general acestea sînt bine gospodărite, că studenții dispun de condiții de locuit bune și foarte bune, că este păstrat cu grijă avutul obștesc. La căminele în care comitetele de cămin ale studenților au muncit cu dragoste, cu interes, au colaborat rodnic cu administrația și cu directorii educativi, am remarcat existența unei opinii de masă în rîndul locatarilor studenți în favoarea păstrării curățeniei în interiorul și exteriorul căminului, a creării unui climat plăcut, estetic, în camere și pe coridoare, în holuri și în sălile de lectură.

Pot fi remarcate în acest sens căminele de fete ale Institutului agronomic din Iași, ale Universității din Cluj, Universității din Iași, I.M.F. Tîrgu Mureș și Institutului agronomic din București, căminul de băieți nr. 3 al Institutului politehnic timișorean, singurul cămin de băieți premiat, căminul de fete al Universității din Craiova și altele. În căminele susmenționate se remarcă încă de la intrare ordinea și curățenia, interesul pentru estetica interioară. Au fost înlăturate prin forța opiniei colective cazurile de abateri de la disciplina de cămin, colectivul de studenți a acționat în așa fel încît nu a mai fost nevoie de sancțiuni; în aceste cămine au loc cu regularitate acțiuni cultural-educative și sportive. Aceste aspecte nu sînt întâmplătoare, ele sînt un rezultat direct al interesului cu care comisiile sociale ale asociațiilor studenților au participat la rezolvarea problemelor complexe și dificile ridicate de munca în cămine; un rol decisiv în obținerea rezultatelor bune și foarte bune ale căminelor citate l-au avut comitetele de cămin care și-au îndeplinit în aceste cazuri cu conștiinciozitate sarcinile încredințate de studenți.

Din păcate nu peste tot cei însărcinați cu gospodărirea căminelor studențești își fac conștiincios datoria, nu peste tot se manifestă grija pentru crearea celor mai bune condiții de locuit pentru studenți. În multe centre universitare (Bacău, Petroșani, Oradea, Galați, București) munca educativă dusă cu studenții căminiști lasă foarte mult de dorit, multe dintre cămine sînt murdare, prost întreținute, regulamentul de cămin și ordinea ministrului învățămîntului sînt încălcate fără ca administrația sau comitetele de cămin să ia măsurile necesare pentru înlăturarea abaterilor.

Căminul Institutului pedagogic din Bacău prezintă un interior urît, inestetic, camerele sînt murdare, paturile nefăcute sau acoperite de formă cu cuverturi rupte, care de mult trebuiau date la reformă. O dovadă pentru calitatea slabă a muncii comisiei sociale și a comitetului de cămin pentru dezinteresul cu care conducerea institutului tratează problemele căminului. O situație asemănătoare poate fi înfîlțită la Oradea, unde căminul Institutului

pedagogic e foarte prost întreținut. În camere domină neglijența, murdăria, iar în cele locuite de sportivi nici măcar aerul nu e curat. La fel în căminele de băieți ale Institutului de mine din Petroșani, unde în camerele locuite de sportivi domnește o murdărie greu de descris prin cuvinte, zac azvîrlite peste tot haine, resturi de mîncare și mucuri

interioare plăcute, uneori chiar luxoase prin grija studenților. Sub paturile bine întinse se ascundeau însă grămezi de haine murdare, în dulapuri de asemenea hainele erau îngrămădite în neorînduială. Pe pereți, prinse cu pioane sau lipite — tot felul de fotografii și ilustrații. Se găsește în camere, contravenindu-se regulamentul de cămin. Administra-

Intre 10 aprilie și 8 mai a.c. o comisie formată din reprezentanți ai Ministerului Învățămîntului, Comitetului Executiv al U.A.S.R. și revistei „Viața studentescă” a întreprins un raid prin centrele universitare pentru a desemna căminele fruntașe în cadrul concursului pe țară. În urma acestui control comisia a stabilit următoarele premii:

PREMIUL I: Căminul nr. 2 al Institutului agronomic din Iași. Studențele căministe vor beneficia de 150 de locuri într-o excursie de 2 zile și de obiecte în valoare de 6 000 lei.

PREMIUL II: Căminul „30 Decembrie” al Universității din Cluj — o excursie de 2 zile pentru 100 de studenți și obiecte valorind 4 000 lei.

PREMIUL III a fost obținut de următoarele cămine:
— Căminul nr. 4 al Institutului agronomic din București.
— Căminul nr. 14 al Universității din Cluj.
— Căminul nr. 8 al Institutului politehnic Timișoara.

Premiul constă în cite 50 de locuri într-o excursie de 2 zile și obiecte în valoare de 2 000 lei.

Se acordă mențiuni următoarelor cămine:
— Căminul nr. 1 al I.M.F. Tg. Mureș.
— Căminul nr. 5 al Institutului politehnic din Brașov.
— Căminul nr. 4 al Universității din Craiova.
— Căminul Institutului pedagogic din Constanța.

Mențiunile constau în cite 30 de locuri în excursiile în circuit organizate în perioada vacanței de vară de C.E. al U.A.S.R.

de țigări. Oare antrenorii echipelor studențești din Petroșani și Oradea au călcat vreodată în aceste camere? Am întilnit în mai multe camere studenți care-și ornaseră pereții cu tot felul de fotografii și desene, multe pornografice, prinse în cuie sau lipite, din care motiv tencuiala era spartă. Tot la Petroșani studenții folosesc fierul de călcat în cameră, deteriorînd mesele, fără ca administrația să le impute paguba adusă bunului obștesc. Foarte murdare au fost găsite la un control sumar și căminele de băieți din Galați, cu toate că la conducerea Institutului politehnic ni s-a vorbit aproape o oră despre munca educativă dusă cu studenții, despre strădaniile nemaipomenite ale administrației și directorului de complex pentru păstrarea disciplinei și curățeniei în cămine. Concluzia: deși s-a muncit, s-a muncit fără prea mult folos, nu au fost găsite metodele cele mai eficiente pentru crearea spiritului colectiv de ordine și disciplină în rîndul studenților căminiști, remarcă valabilă și pentru căminele de fete din același centru.

O surpriză neplăcută au avut membrii comisiei în aproape toate căminele aparținînd studenților mediciști.

La căminele I.M.F. din Timișoara, București și Iași am întilnit, e drept,

ția nu ia, bineînțeles, nici o măsură, iar comitetele de cămin sînt ca și inexistente.

Foarte neglijent sînt întreținute și căminele din complexul Grozăvești al Universității bucureștene. Chiar în căminele studenților, de obicei mai curate, nu există nici un fel de preocupare pentru păstrarea avutului obștesc, pereții și ușile sînt degradate prin aceeași decorare sui-generis, paturile sînt făcute neglijent. Situația apare ca normală dacă tovarășul Zamfirescu, administratorul complexului, afirmă în fața comisiei că acest concurs între cămine e „o joacă, o bagatelă” (! ?).

La ora actuală în căminele studențești există condiții optime pentru locuit și pentru învățatură. Dacă ele nu sînt peste tot puse pe deplin în valoare, răspunderea o poartă în primul rînd directorii educativi și comitetele de cămin, factori însărcinați în mod expres cu înlăturarea curenților din educația căminiștilor, cu crearea unei opinii de masă favorabile ambianței estetice și de disciplină care trebuie să caracterizeze căminele noastre studențești.

G. SUCIU
P. OVIDIU

La munte, la mare, în tabere de odihnă, în vilegiatură, pretulindeni unde vă poartă mirajul verii

CITIȚI

„Magazinele de vacanță” ale revistei „Viața studentescă”, în paginile cărora veți întîlni:

Anchete internaționale privind „UNIVERSITATEA ANULUI 2067”, „Mapamondul văzut de studenți români întorși în vacanță din universitățile lumii”.

Anchete realizate de Echipetele studențești „Dimitrie Gusti” despre marile evenimente ale istoriei naționale în legende contemporane nescrise. Despre „meșteri populari — continuatori ai celor mai profunde tradiții de artă ale neamului nostru”, despre „sociologia marilor șantiere ale țării (Porțile de Fier)”. „POEZIE ȘI ADEVAR” — o amplă chemare la poezie și puritate adresată studenților de cei mai buni poeți contemporani.

„FAUST XX ȘI...” — reportaje de anticipație despre cele mai noi ipoteze științifice.

De la „Aventura lui Michelangelo Antonioni la aventura lui Thor Heyerdahl” — anchetă-reportaj despre curaj și aventură în zilele noastre.

Fișe pentru un roman de moravuri la rubrica „Vacanță periculoasă”.

Cronici fantaziste sub titlul „VACANȚA PE FUNDUL Mării SARMATICE”

Vacanța studentescă în conspecte zilnice.

„ORE CALDE” — reportaje de pe șantierele de muncă patriotică.

„Cultura generală în imagini” — un concurs cu premii.

ETC — pagini de varietăți magazin.

„ZIARUL UNUI PIERDE-VARA” — pagini de umor.

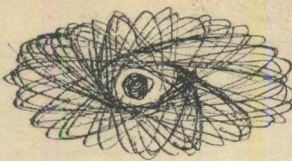
Scurtă istorie a fotbalului studentesc.

„Universiada din Tokio văzută la lînga locului de trimisul nostru special”.

Numerele de vară vor apărea lunar în 24 de pagini și în 3 culori.

Prețul unui abonament pe 3 luni (Iulie, august, septembrie): 3 lei.

Abonamentele se primesc prin difuzorii voluntari din facultăți și factorii poștali PÎNĂ LA 24 Iunie.

POVESTEA UNEI MAȘINI DE TĂIAT PÎINE

Sîntem la cantina cea nouă a Institutului politehnic din Timișoara. Se pregătește masa de prînz. Alături de modernul utilaj care strălucește în bucatărie, într-o încăpere specială o femeie înarmată cu un cuțit se luptă cu cîteva sute de pîini pe care le împarte în felii. Salariața primește 675 lei lunar și îndeplinește această muncă, tăiatul pîinii, prin rotație, cu alte angajate ale cantinei. Pînă acum nimic deosebit. Dacă într-un colț al camerei în care se taie pîinea n-ar sta, tocită de nefolosință, o mașină modernă, special destinată tăierii pîinii. De la administrația cantinei aflăm că această mașină, importată din R.F. a Germaniei, a costat 14.000 de lei, și că vagabondează de cîțiva ani

prin cantinele studențești din Timișoara.

De ce? Pentru că mașina e destinată tăierii pîinii cubice (care se fabrică în R.F. a Germaniei), or pîinea produsă la noi în țară e de felul ei rotundă... Dar cine suportă pagubele?

CE-I CU STAȚIA,

CE-I CU ADMINISTRAȚIA?

La 10 noiembrie 1965 în centrul universitar Craiova a fost adusă o stație de amplificare. E drept, era ea puțin defectă, dar s-a găsit un inimos și a reparat-o... În decembrie, tot 1965, — fiindcă nu avea cum să intre în funcțiune fără microfon, difuzoare și cîțiva metri de cablu — registratura serviciului de dotare și aprovizionare a primit un referat care solicita procu-

rarea materialelor. Dintr-o mică eroare (amintitul serviciu a crezut că nu trebuia pus „pe roate” el, ci stația de radioamplificare)... nici în noiembrie 1966 anexele din dotarea stației nu erau cumpăra-

te! Evident, s-a mai întocmit încă un referat, și încă un referat...

În 15 martie 1967, lovitură de teatru: a fost angajat, pentru manipularea stației, un specialist. Dar asta nu înseamnă că angajatul s-a și

prezentat la post. A trecut pe acolo o dată sau de două ori și s-a făcut... de negăsit.

Noi credem că „stagiatura” a durat cam mult; ce părere au craiovenii avizați?

UITE LIBRĂRIA,

NU E LIBRĂRIA...

Scriptele spun că în holul Universității „Al. I. Cuza” din Iași, I.R.C.L. a „deschis” o librărie PERMANENTĂ; în realitate însă ea stă cu o-bloanele trase PERMANENT... De un întreg semestru, ba este închisă pentru inventar (cam zece zile pe lună), ba e vinzătoare bolnavă, ba angajații avizează cu un afiș „lipsesc din localitate”. Și cînd te gîndești că amenajarea acestei librării s-a făcut pentru a înlesni studenților procurarea promptă și fără pierdere de vreme a ultimelor noutăți apărute de sub tipar...

DANS

CU „CINTEC”

La clubul Institutului pedagogic din Capitală nu se mai țin simpozioane, nu se mai dansează. De la începutul anului universitar. Serile de muzică, de poezie, reuniunile sînt găzduite astăzi de o sală neîncăpătoare, unde studenții stau mai abitir decît sardelele „Dunărea” și transpiră amaric. Pricina? Locul clubului din incinta căminului „Drumul Taberei” a fost luat de sub tutela Institutului pedagogic, de care aparține, și „dat în folosință” Institutului politehnic.

În ce scop? Pentru ca Politehnica să aibă unde să depoziteze mobilierul necesar complexului în curs de construcție, cînd acesta va fi gata... Transformarea clubului în magazie a fost cerută și aprobată de către Ministerul Învățămîntului, așa că recursurile repetate ale asociației...

ANTI-REPORTAJ

de
Constantin DUICĂ

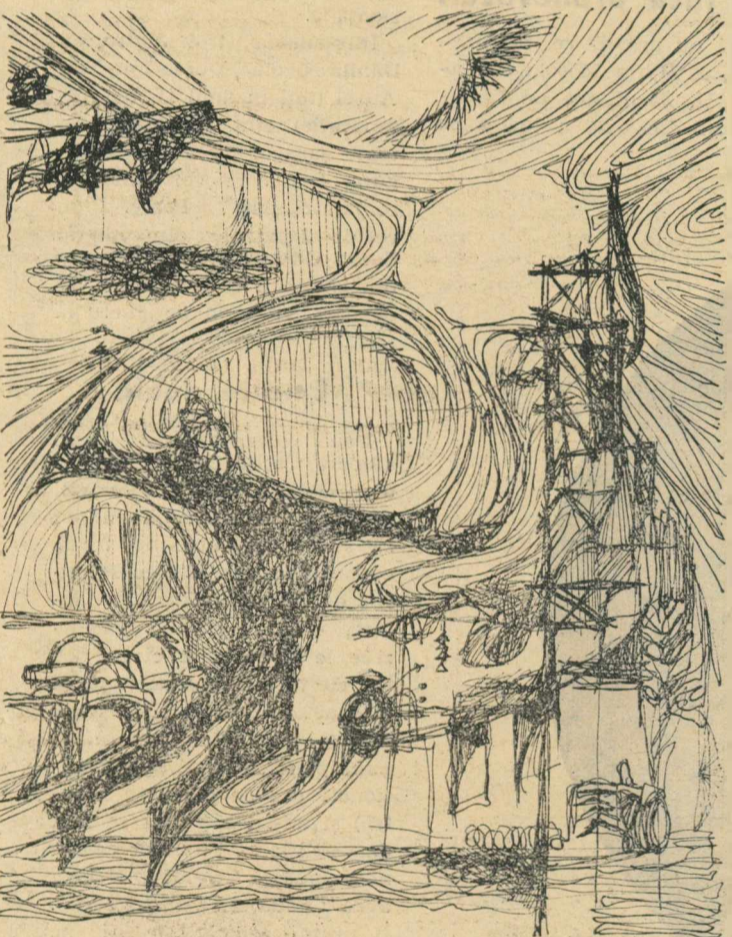
deva înlăuntru... „De ce o mai fi venit și asta? Ha?”
— Caut un tip formidabil. Ce zici? Ai?
— Mde... Ar fi... Adică cum formidabil? Eu nu cred în oameni formidabili!...
— Just, nici eu... Dar reportajul?
— A. reportajul... Ar fi... Să zicem Valeriu Georgescu, de la T.C.M. A avut bursă republicană... Acum are motocicletă. A lucrat, înainte, un an... Băiat bun. A fost fotoreporterul subredacției... A jucat și teatru... Note: 2 de 8, 3 de 9. Restul: 10
— Are viață particulară?
— Are.
— Mai știu o fată. La Piscicultură... Dar...
— Înfeleg. Stîrcescu înfelege că am înfeles. Dă din umeri că „dacă nu-ți plac n-ai decât să cauți tu alții”
— Ai zis ceva?
— Nu.
— Mi s-a părut...

ȘI REPORTERULUI II VINE, AȘA. O IDEE...
— Ascultă, tu ai scris la noi în revistă despre zeci de studenți buni
— Dar ai zis că vrei unul formidabil.
— Și crezi că nu e nici unul formidabil?
— O fi, numai că eu nu-l cunosc.
— Eu o să găsec unul.
— Aș fi curios.
Ne despărțim. El intră la

— Stîrcescu ne-a lămurit atunci că trebuie să ne străduim să scoatem periodic acest supliment. Apoi i-a venit ideea emisiunii „Galații studentesc”
— Cînd îl lăudăm, nu-i place: „Păi emisiuni sînt și în alte centre”
— Emisiunile noastre sînt foarte interesante. Am reușit să cuprîndem în 30—45 de minute tot ce s-a petrecut în săptămîna aceea în centrul nostru universitar.
— Lui Stîrcescu îi place să răscolească, să afle de ce cutare student nu-și vede de treabă. De iertat, chestii de astea, nu iartă. Dar și de lăudat, cînd laudă știe s-o facă, simplu, cald, că și-l apropie pe omul acela de-l vezi lîngă el.
— Am făcut un schimb de emisiuni cu Clujul. Am primit scrisori de la Cluj care ne laudau. Și emisiunea lor a fost foarte bună.
— Sună telefonul. Mi se spune:
— Vă caută Stîrcescu.
— Alo!...
— Știi ce? Lasă-i pe băieții în pace!...

INTRE NOI...
A primit de două ori Diploma de onoare a C.C. al U.T.C.: pentru activitate în organizația U.T.C., ca secretar al comitetului pe facultate — prima, și pentru activitatea dusă ca șef al subredacției „Vieții studentesc”, a doua. Păi de ăștia-mi ești, Stîrcescule?
— Tovarășul Stîrcescu e la sesiune. Citește Kîrali. (Aha! Știu că intenționează să scrie un articol despre acesta. Pentru noi).
Ne revedem.
— Știi, ai scris despre atîția. Acum termini. Cred că n-are rost să te superi. În fond întrunești toate condițiile...
— Adică sînt un om formidabil?
— Să zicem că nu ești... Așa că spune-mi tot ce trebuie să știu despre tine.
Ride. Ne aprîndem țigări.
— Am o pasiune: teatrul. Am jucat în „Secunda 58”, în „Rinocerii”, în alte piese. Cred că am oleacă de talent.
— Ești sufletul formației?
— Păi așa nu se poate colabora.
Acum rid eu. Ne aprîndem alte țigări.
— Aud că vrei să te întorci la Simeria?
— Adevărat. De-acolo am plecat, acolo mă-ntorc. Am lucrat la ICIL. Am fost „icilist”, vorba lui Nicuță Tănase... Az'vară m-am angajat în vacanță tot la ei. Mulți m-au întrebat cînd mă întorc. Vezi? Ei nici nu se gîndesc c-aș putea să nu mă întorc. Înainte, cînd lucram ca tehnician, mi se părea acolo totul firesc. Acum am văzut cu alții ochi și mi-am dat seama că lucrurile nu merg așa de bine. Nu prea-s cadre de specialitate. I-am comunicat și directorului observațiile mele. Și-apoi, mie nu-mi plac orașele mari, zgomotoase. Dorința mea e să lucrez într-o întreprindere mică, cum e a noastră, unde eu o să am responsabilități mari. Cînd toate oalele îți se sparg în cap, ai satisfacția că înfăptuirile te bucură.
— Acum între noi fie vorba: nu-ți pare rău că pleci din Galați?
— Ba-mi pare... Imi pare rău pentru că n-am stat degeaba, am făcut oleacă de treabă. Acolo trebuie s-o iau de la început. Dar poate că asta e lucrul cel mai frumos în viața omului: să poată, și să o ia mereu de la început. Și iată-ne, cu vîrsta, devenind înțelepți.
— Apropo! Cu notele cum ai stat?
— Nu prea grozav... Cam 9... Sînt alții...
— Știu, știu...
La despărțire, puțin emoționat, Stîrcescu îmi spune:
— Vezi să nu exagerezi ceva...
I-am promis.

Am exagerat puțin numai rolul pe care l-am jucat eu: acela de autor. Căci de fapt totul fusese orînduit, de mai multă vreme, ca într-un reportaj.

Desen de Radu VINČENZ

UN REPORTER ÎN CĂUTAREA UNUI PERSONAJ

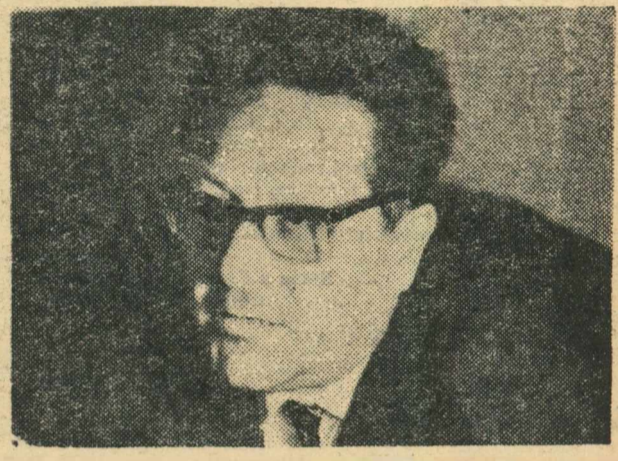
Așadar: în anul V, un tip formidabil, șef de promoție (dacă se poate), cu viață particulară bogată. Un om serios! Mi-e dor de un om simplu în alcătuirea lui interioară și de aceea solid, mi-e dor de un om pentru care cinci ani de facultate înseamnă trepte către desăvîrșire, trecerea de la o condiție medie la una superioară, dar mai ales înțelegerea unei datorii față de cei din jur. Aș vrea să discut cu acest om despre această datorie, dar nu de vreuna impusă ori cerută în echivalență, ci despre această datorie care crește în tine, înflorînd în sufletul și în conștiința ta: adică despre tristețea de a fi tinăr și de a nu da nimic, despre tristețea de a nu fi...
ȘI SE ARATĂ DRUMUL...
Galați. Singurul om pe care-l cunosc: Corneliu Stîrcescu, șeful subredacției noastre. Știu că e ardelean. Îi zic: Servus! Ochii dau să se bucure, dar se opresc la timp, a întrebare. Se întreabă un-

și cobor și ajung la cămin, Căminul B. Îi caut pe cei de la subredacție: le spun că vreau să scriu despre Stîrcescu, dar ei să nu știe. Imi mărturisesc că și ei voiau să scrie, tot clandestin.
— Că altfel noi îi citim tot ce scriem...
Să-l reconstitui: 27 de ani, durduliu (mi-am adus aminte: pe la el pe la Simeria se zice „dodoloș”). A venit la facultate cu „stagiu” făcut: și de producție, și de armată. E în surat. Soția lui e la Simeria.
— În privința soției e foarte discret...
— Cum e ca șef de subredacție?
— Adică: exigent cu ce scrie el, exigent cu ce scriu ceilalți, are idei (și se zice „mașină de idei”), folosește des cuvîntul „teleghidare” (acum mai rar!), are curaj (dacă e nevoie discută „tare” chiar cu președintele asociației, tovarășul Coman, care ține foarte mult la el).
— Atunci, cu suplimentul „Vieții studentesc” am avut un succes... Era mai mare cogda la gazetă decît la cantină. Că la cantină, în hol, am așîșat suplimentul...
Și cobor și ajung la cămin, Căminul B. Îi caut pe cei de la subredacție: le spun că vreau să scriu despre Stîrcescu, dar ei să nu știe. Imi mărturisesc că și ei voiau să scrie, tot clandestin.
— Că altfel noi îi citim tot ce scriem...
Să-l reconstitui: 27 de ani, durduliu (mi-am adus aminte: pe la el pe la Simeria se zice „dodoloș”). A venit la facultate cu „stagiu” făcut: și de producție, și de armată. E în surat. Soția lui e la Simeria.
— În privința soției e foarte discret...
— Cum e ca șef de subredacție?
— Adică: exigent cu ce scrie el, exigent cu ce scriu ceilalți, are idei (și se zice „mașină de idei”), folosește des cuvîntul „teleghidare” (acum mai rar!), are curaj (dacă e nevoie discută „tare” chiar cu președintele asociației, tovarășul Coman, care ține foarte mult la el).
— Atunci, cu suplimentul „Vieții studentesc” am avut un succes... Era mai mare cogda la gazetă decît la cantină. Că la cantină, în hol, am așîșat suplimentul...

săptămînii

cu EUGEN BARBU

Eugen Barbu

— Într-o evocare a momentului Unirii, apărută în „Luceafărul”, dv. pledați pentru literatura de inspirație patriotică. Ce părere aveți despre eforturile care se fac și care sînt datorită încă neîmplinite ale scriitorilor noștri, inclusiv ale celor tineri? Care este „cheia” reușitei în acest sens?
— Literatura de inspirație patriotică nu este un gen de dată recentă și nu poate fi revendicat de nimeni. Cronicarii noștri sînt pionierii lui și dacă am pomeni numele lui Eminescu, Coșbuc, Delavrancea, Goga, Vasile Conta și ale altora n-am spune decît lucruri spuse. Din păcate, ultimii 20 de ani nu au produs o literatură semnabilă în domeniul acesta atît de interesant. Există chiar unii care declară fățiș că nu-i de bun gust să scrii despre faptele cele mai interesante ale trecutului. Ei opun evocării istorice un subprodus numit al exaltărilor onirice, foarte la modă aiurea cînd în literaturile respective nu mai există substanță. Să fie sănătoși aceia! — zicem noi. Dar asta nu înseamnă că am vrea să substituim unei literaturi valoroase indiferent de gen, orice produs mediocre, alimentat numai cu idei superioare. Iubim literatura de inspirație patriotică de bună calitate, nu contrafacerea à la minut. Cheia reușitei este o adîncă convingere în utilitatea acestei literaturi destinate generațiilor mai noi, care trebuie deprinse cu ideea unui profund respect pentru istoria și spiritul veșnic al Patriei.
— Ce părere aveți despre pregătirea culturală a studenților poeți?
— N-aș vrea să par pesimist, dar dintre poeții studenți pe care-i cunosc, și, așa cum bănuiri, cunosc destui, puțini cred că înlîncesc cerințele a ceea ce s-ar putea numi un student-poet cult. Din discuțiile numeroase și întîmplătoare pe care le-am avut cu unii dintre ei, am putut să-mi dau seama că din bagajul celor mai mulți lipsesc spații elementare. Nu știu ce profesori îi vor fi promovați pînă pe băncile Facultății de filologie, nu știu de ce unii dintre acești profesori cred că a fi poet este egal cu a fi scutit să știi cit mai multe lucruri. Mi se spune că agresivitatea unora dintre candidații la titlurile universitare întrece orice închipuire și că unele examene sînt obținute numai de hatîrul poeziei. Este un exemplu trist, care ar trebui curmat neîntîrziat. Poate o să mă credeți lipsit de modestie dacă am să vă spun că am părăsit ostenativ la vremea mea Facultatea de filologie numai pentru că profesorul G. Călinescu fusese înlocuit din rațiuni bizare cu un nimeni.
— Ce înseamnă a fi un tinăr îndrăzneț?
— Chestiunea mi se pare destul de actuală. Iată, un tinăr student îndrăzneț mi se pare a fi și un nume Adrian Păunescu care a invadat presa literară cu poezii uneori bune (pe care noi, la vremea noastră, le-am apreciat) și cu pamflete ordinare de tip vechi (publicate cu largul ajutor al unei crase nepăsări a redacției revistei *Urzica*). Dar este acest tinăr cu adevărat îndrăzneț? A scuipa pe toate valorile culturale numai pentru că și se permite să vorbești în adunări publice, a face dintr-un scriitor ca Marin Preda obiectul unei ieftine turii, a huli pe un poet și pe urmă a merge și a-l linguși, sînt toate acestea aparențele unui tinăr îndrăzneț? Să fim serioși!
— Este preocuparea pentru sport un însemn al omului modern? Cum poate fi ea cultivată?
— Este. Degeaba vor specialiștii să îndepărteze de la problemele sportului pe scriitori. Ei nu vor reuși această niciodată. Și aici, ca în orice domeniu, impositura, reaua credință, afaceriștii, vor să înăbușe valoarea și adevărul trebuie spus mereu cu gura mare. Ceea ce unii dintre noi o facem de ani de zile.

G. R.

SESIUNEA

E luna mai.
Sesiunea bate la ușă.
Și-a făcut simțită apropierea încă de mult,
în toate centrele universitare,
adunând studenții în sălile de lectură
arhipline,
în cele mai retrase colțuri ale parcurilor,
în sălile de proiecte,
pretutindeni unde se poate învăța.
Tot mai puțini sînt cei văzuți
bătînd bulevardele, tot mai puțini
cei obișnuiți să ocolească bibliotecile
ori să-și petreacă
ziua fără rost.

Sesiunea,
temuta (dar și netemută!) sesiune
dinaintea celei mai frumoase vacanțe
a anului: SOSEȘTE!
În preajma ei,
trei redactori ai revistei noastre
au făcut un raid... cinematografic,
spre a vă oferi cîteva
din secvențele filmului (atît de palpitant!)
al avanpremierii.
Seria a doua o vom prezenta
după... primul gong.

Congresul de la Buturugă...

Cișmigiu, Buturuga. Cald.
Bere, țigări, bere, alune, bere,
coniac, bere și iar bere. La
masa de lingă intrarea în
„tarc“ cinci băieți încearcă
să numere două fete care se
tot plimbă pe alee. Greu. A-
proape imposibil. Dar e expli-
cabil: cald, bere, țigări, con-
iac și balansul inexplicabil
al pămîntului, cu tot ce e
pe el, de la prundișul alb dim-
prejurul Buturugii și pînă la
cele două fete, care ba sînt
patru, ba sînt nouă...

Trag cu urechea. Băieții sînt
studenți. Vorbesc, printre cele
referitoare la fete, despre
chimizarea țigărilor, despre in-
stalații, despre sesiune. Un
adevărat... congres. Semn că,
într-adevăr, sesiunea se apro-
pie. Unul își manifestă teama,
dar increderea celorlalți bi-
ruie și, evident, se transformă
în alt rînd de bere, de astă
dată cu rom.

— Bă — zice unul — exa-
menele-s examene! Norocul e
totul... Cunosc „n“ cazuri de
reușiți fără prea multe pro-
bleme, așa că... fiți iubiți!

Și iarăși bere. Și e cald.
Și e tîrziu. Și sesiunea-i la doi
pași. Și „n“ asta, dom'le, tare
pirpiriu mai e!...

Totul pentru relaxare!

Ionică Biriș, din anul II al
Facultății de medicină gene-
rală a Institutului medico-far-
maceutic din București, e un
băiat foarte cumsecade, blond,
înalt, slăbuț. De cîtva timp îl
văd însă și mai slab, dar și
foarte rar. Zilele astea l-am
întîlnit pe Splaiul Independen-
ței, nu departe de căminul
unde locuiește. Era duminică,
timp frumos, condiții meteoro-
logice exact (în sfîrșit!) așa
cum am citit în ziare la
„timpul probabil“.

— Noroc, Ionică! — i-am
zis. Hai la Herăstrău, la Bă-
neasa, în Cișmigiu, oriunde,
numai să fim în mijlocul na-
turii!...

— Iartă-mă, dar nu pot.
Învăț. Am ieșit acum doar la
masă și, cinci minute, vreau să
iau o gură de aer.

— Bine, frate, dar înveți
fără întrerupere de două zile...
— Exact.

— Și nu simți și tu, așa, ne-
voia să te relaxezi?

— Ba da. Și mă relaxez.
Uite, astăzi, de pildă, învăț
la Anatomie. Cînd obosesc
schimb manualul și notițele cu
cele de la Parazitologie, care,
să știi, e o materie mult mai
ușoară. Acum, iartă-mă, am
plecat.

Și, într-adevăr, a plecat. A
plecat să se relaxeze. Dar eram
sigur că-l voi revedea. Peste
două, trei sau chiar patru săp-
tămîni (!), cu toate că stăm la
doi pași unul de altul.

...Cu cîntec

— Orice lucru se face cu
cîntec, îmi spunea Petre An-
dronache din anul IV, Faculta-
tea de horticultură din Cra-
iova.

Rep: — Un cîntec preferat?
P.A.: — Mai degrabă un in-
strument: contrabasul.

Rep: — Cam greu!

P.A.: — A, instrumentul?
Îl duc în spate ca orice con-

trabasist care se respectă.

Rep: — Și examenele?

P.A.: — N-am simțit decît
povara contrabasului!...

Altul în loc!

Lucian Strîmbeanu din anul
I, Facultatea de horticultură,
ar fi un băiat bun, mărturisea
deunăzi tovarășul decan Stra-
tula, dacă: 1) n-ar avea o
restanță; 2) și-ar motiva ab-
sențele; 3) ar învăța serios.

Cam mulți acești trei de
„dacă“ pentru un fotbalist
foarte bun, gîndeam eu, cînd
aproape telepatic decanul
mi-a spus:

— Am fost după el la Co-
țofeni, l-am luat cu mașina și
l-am adus să-și motiveze ab-
sențele.

Deci unul dintre cei trei de
„dacă“ s-a rezolvat. Pentru
ceilalți doi de „dacă“ nu se
mai găsește nici o mașină?!
Să stăm strîmb și să judecăm
drept!

— UN FILM ÎN AVANPREMIERĂ

Beție simbolică

Să citești și să conspectezi
830 de pagini la Agrochimie în
afara cursului e o treabă!
Și cine știe cite pagini au mai
fost consumate astfel, și cons-
pectate de Cezar Drăgă-
nescu din anul III de la Hor-
ticultură pe lingă lucrarea în
curs de pregătire la cercul
științific „Caracteristicile de
bază ale vinurilor albe, roșii
și aromate din centrul viti-
col Tg. Jiu“.

Cursurile la toate materiile
de examen sînt parcurse, bi-
bliografia în bună parte, și
acum, ascuns în solitudinea
unei săli de lectură a Universi-
tății din Craiova (am constatat
că în cele trei săli de lectură în
cursul unei după-amieze exis-
tau numai cinci cititori!),
trecea în revistă cu opriri și
sublinieri, pentru a doua oară,

M.N.: — Are! Conform teo-
riei probabilităților, nu vine!

Rep: — Și dacă vine, to-
tuși?

M.N.: — „Dacă“ nu mai are
importanță. Am cîștigat deja
mai bine de-un ceas învățînd,
în așteptarea instructorului.

Rep: — Conform teoriei
probabilităților... puțin.

M.N.: — Încercați să adu-
nați toate ceasurile, toate cli-
pele de răgaz de care profit
pentru sesiune, plus rezulta-
tele din cea trecută și teoria
devine axiomă: înveți, treci!

Rep: — Doar ațit?

Nu face pronosticuri

Nici nu are de ce. Sesiunea
trecută, Maria Moșoiu din a-
nul III, Facultatea de filolo-
gie din Craiova, a luat-o cu

Dormiți în pace

5 mai. Ora 10. Într-una din
camerele căminului studentesc
din Oradea patru băieți-
cucuiți dorm profund. Pe
masa din cameră o grămadă
mare de alimente, firimituri,
oase, coji. Firimituri, oase, coji
pe jos. Aceleași și prin paturi.
Un băiat-cucuiet dorme cu o-
brazul pe o coajă de cozonac,
avînd foarte aproape de nas
(?) peria de ghetă.

Cu mari eforturi îi trezim.

— Se apropie sesiunea.

— Să vină, avem expe-
riență!...

Într-adevăr, trei dintre ei,
Dănilă Nicolae, Duma Ion, Trif
Aurel (toți în anul II, Istorie-
geografie) sînt repetenți. Au
toate șansele de a repeta fi-
gura. Dar oare vor mai fi
reînmatriculați? Poate. Cum
cel de-al patrulea din cameră,
Suciu Gheorghe, exmatriculat
din cămin a fost reprimat. El
dormea cu peria de ghetă la
nas...

Emoție dublă

Două colege de an și de
cameră, Cecilia Corcău și Theo-
dora Holaru (anul V, Filologie,
Cluj) ne cer scuze că nu pot
să stea prea mult de vorbă
cu noi. Sînt ocupate cu lucră-
rile de diplomă. Ultima redac-
tare, ultimele fraze. Conclu-
ziile le sînt foarte clare, dar
țin cu tot dinadinsul să facă
o incheiere expresivă. În seara
aceleași zile (5 mai), voiau să
pună punctul final. Erau emo-
ționate (nu de prezența noas-
tră) și ne-au expedit repede,
dar politico. Pe sală cineva
ne-a spus că Theodora Holaru
avea a doua zi căsătoria civilă.
Îi urăm căsnicie fericită și,
împreună cu colega ei Cecilia,
să treacă cu succes ultimul lor
examen de studenție.

N-o să uităm invitația

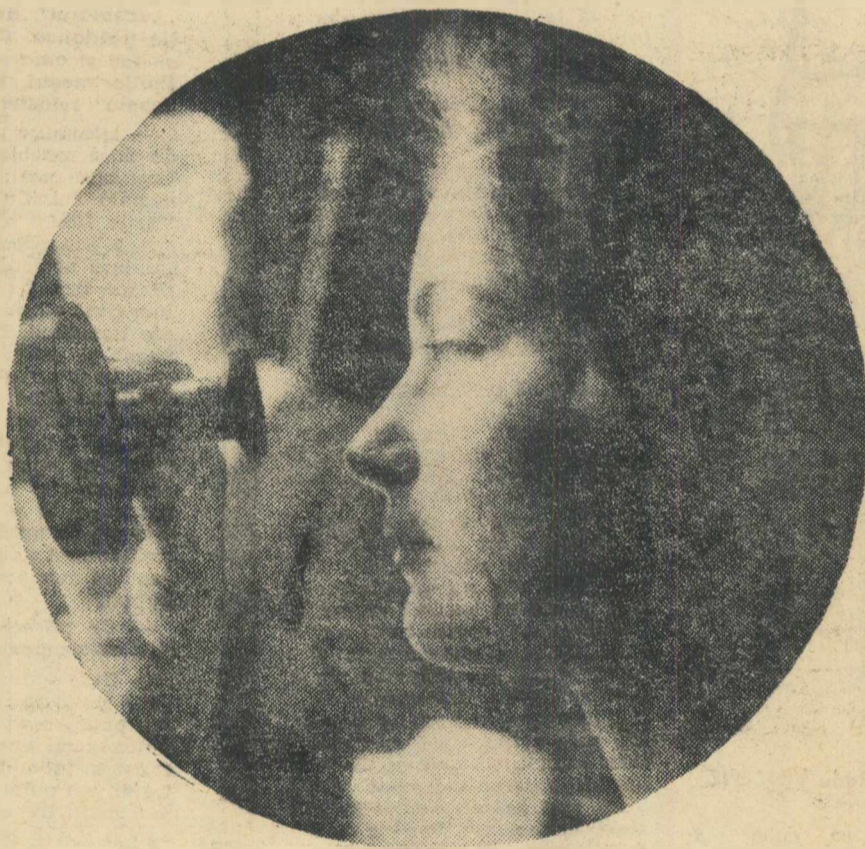
Rusu Cornel Eugen (anul IV,
Mecanică, Cluj) îți poate arăta
oricînd, cu mîndrie, carnetul
de note. Are calificative bune
și foarte bune.

— Cite examene așteptați în
această sesiune?

— 5 + 1

— O exprimare tehnică?

— Nu. Dar foarte exactă. 5
examene cite sînt prevăzute
în sesiunea aceasta și unul,
aminat, din sesiunea din iarnă.
Acum puteți să credeți că n-aș
fi un student serios, dar l-am
aminat tocmai ca să-l trec și
pe acela cu foarte bine. Nu
știu dacă a fost bine că am
procedat așa (știu precis că
acum îmi e mai greu decît
colegilor mei, integraliști în
iarnă), dar sper că și după a-
ceastă sesiune să pot arăta
oricui carnetul de note cu
fruntea sus. După sesiune,
pofțiți pe la noi.

materia. O performanță, e
drept, și anticipația unei sim-
bolice „beții“ în sesiune. S-ar
putea să fie vorba și de una
veritabilă, mai cu seamă că
lucrarea sa științifică solicită
degustările de rigoare.

De la teorie la axiomă

Holul Casei de cultură a
studenților din Craiova. În
mijloc o masă cit toate zilele
și o tînară aplecată deasupra
unui caiet. Am aflat mai tîr-
ziu că o cheamă Maria Nico-
lae și că e în anul I la Facul-
tatea de matematici.

Rep: — Așteptați pe ci-
neva?

M.N.: — Da, pe instructorul
de dansuri.

Rep: — Și ce legătură are
instructorul cu... caietul de no-
țițe la matematici?

„Închis“

Simbătă după-amiază. Po-
posesc la biblioteca Universi-
tății craiovene. O să fac ochii
mari și o să încep să caut
prin furnicarul de studenți
studioși cîteva figuri formi-
dabile pentru materialul de
față. „O să“ mi-a rămas sus-
pendat de clanța care nu ceda.
Și prin față mi-a trecut sfidă-
tor, ca pe un generic, o ban-
dă imaginară pe care jucau li-
terele: „Simbăta după-amiază
în biblioteca noastră nu se
studiază“. Închis pentru... (Dar
inventarul fusese făcut la
timp.)

Maria CUIBUȘ

CREIERUL ELECTRONIC ÎN ECONOMIE

de prof. univ. EDMOND NICOLAU

O EXPLOZIE TĂCUTĂ

Sub ochii noștri se desfășoară o explozie care a început acum 22 de ani, o dată cu construcția primului calculator electronic. La numai două decenii de la acest eveniment, numărul calculatoarelor funcționând în lume depășește astăzi 50 000 de bucăți, iar din punct de vedere calitativ, putem admira ceea ce tehnicienii numesc „a treia generație”. Calculatoarele din a treia generație utilizează tehnologia modernă a circuitelor integrate, în care minusculele cristale semiconductoare îndeplinesc funcțiuni multiple: amplificare, comutație, redresare etc. Viteza de lucru a atins, anul trecut, cifra semnificativă de 10 milioane de operații pe secundă, la calculatorul CDC 6800. Calculatoarele electronice sunt mașini de prelucrare a informației. Cu viteza fabuloasă amintită, aceste mașini pot efectua calcule matematice, pot traduce dintr-o limbă în alta, pot dialoga cu un om pe diverse teme de cultură generală. Într-adevăr, calculatorul electronic este un creier electronic.

O mică paranteză pentru a clarifica noțiunile privind sensul tehnic al trecerii de la tuburi la tranzistori și apoi la circuitele integrate.

Elementul de bază al calculatorului electronic este așa-numitul **circuit basculant bistabil**, element care are două stări stabile și care poate înregistra numerele sau cu care se operează cu algoritmul după care se prelucerează datele problemei. Un astfel de circuit basculant bistabil, realizat cu tuburi electronice, are dimensiunile unui volum din colecția „Clasicii literaturii universale”. Dimensiuni normale, dacă ne gândim că pentru realizarea sa se utilizează două tuburi electronice, mai multe rezistențe și condensatori, conductori de legătură, totul fiind legat prin diferite suduri.

Trecându-se la tranzistori, dimensiunile acestui element se reduc considerabil, devenind mic cât o cutie de chibrituri. În același timp, consumul de energie electrică, absorbită de circuit, se reduce de circa zece ori. În tehnica circuitelor integrate, dimensiunile se reduc într-o proporție fabuloasă. Ultimele date tehnice arată că în tehnica MOS — Metal Oxid Semiconductor — pe o plăcuță având dimensiunile de 1,7 x 1,7 mm²

se realizează echivalentul a 500 de tranzistori! O dată cu reducerea dimensiunilor părților componente scade sensibil consumul de energie, se realizează o funcționare mai sigură, în același timp dialogul om-mașină fiind mult ușurat prin limbajele algoritmice de programare automată.

Revenind la problema centrală a dezvoltării explozive a calculatoarelor vom arăta că nu trebuie să credem că în dezvoltarea calculatoarelor s-a ajuns la saturație. Statisticile arată că, la circa doi ani, numărul calculatoarelor în funcțiune se dublează în întreaga lume și această tendință se menține. În același timp, în țările puternic dezvoltate, ritmul acesta este încă și mai susținut. De exemplu, în Republica Federală a Germaniei în anul 1966 s-au montat în fiecare zi, în medie, trei calculatoare.

DE CE AVEM NEVOIE DE CALCULATOARE ELECTRONICE ?

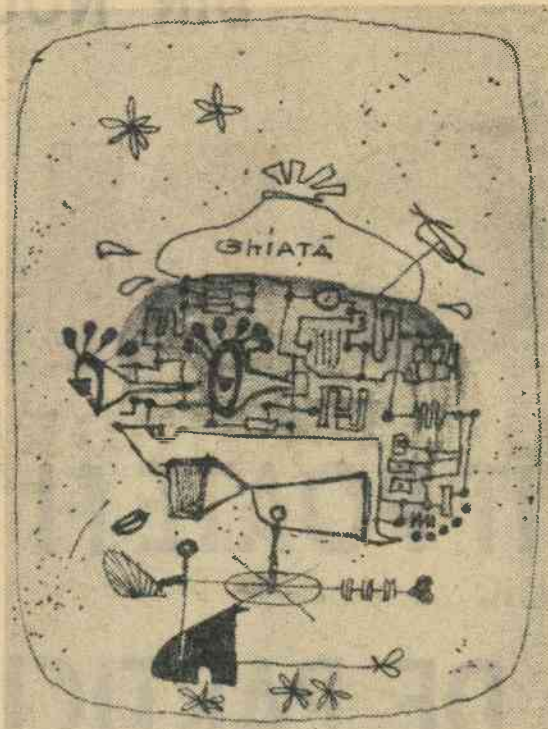
Răspunsul îl obținem consultând din nou statisticile. **ACEȘTEA ARATĂ CĂ, DIN TOTALUL CALCULATOARELOR ELECTRONICE CARE FUNCȚIONEAZĂ ASTĂZI ÎN LUME, CIRCA 80 LA SUTĂ SE ÎNTREBUINȚEAZĂ PENTRU REZOLVAREA UNOR PROBLEME ECONOMICE.** Economia contemporană este inseparabil legată de introducerea pe scară tot mai largă a calculatoarelor electronice.

Putem afirma că, o dată cu apariția calculatoarelor electronice — și tocmai datorită acestei apariții — s-a putut dezvolta o teorie științifică a conducerii proceselor economice.

Trebuie precizat însă că în acest caz este necesar ca mai întâi să se elaboreze un **model matematic** al fenomenului economic respectiv. Acest model matematic se traduce printr-o serie de ecuații care leagă între ele mărimile caracteristice fenomenelor investigate. În legătură cu aceasta se pune însă o întrebare, la prima vedere lipsită de sens: avem posibilitatea de a rezolva ecuațiile la care se ajunge în modelele matematice ale fenomenelor economice ?

Când în știință și în special în matematică s-au realizat progrese atât de mari, se mai poate întreba cineva dacă se poate rezolva un sistem de ecuații obișnuite ? Răspunsul la această întrebare îl vom da printr-un exemplu. Să presupunem că avem de-a face cu o problemă relativ simplă, în care intervin 100 de ecuații cu 100 de necunoscute. Pentru a putea optimiza procesul economic respectiv trebuie să rezolvăm acest sistem de ecuații.

Metode de rezolvare a ecuațiilor algebrice se cunosc din liceu. Aceste metode se pot aplica la un număr oricât de mare de ecuații, dacă numărul ecuațiilor este egal cu numărul necunoscute. De obicei, în probleme practice întâlnite înainte în știință sau în tehnică, se puteau rezolva sisteme de ecuații cu trei, patru, cinci necunoscute. Limitarea nu provenea dintr-o insuficiență teoretică a metodei, ci dintr-un considerent de ordin practic. Anume, pentru a rezolva un sistem de ecuații, prin metoda clasică amintită, este necesar să efectuăm un număr de înmulțiri. Numărul acesta crește foarte repede, o dată cu numărul ecuațiilor. Dacă pentru două ecuații avem nevoie de șase înmulțiri, pentru trei ecuații avem nevoie de 24, iar pentru cinci ecuații avem nevoie de 124. Calculul arată că, pen-

fise pentru
mai târziu

AEQUO ANIMO

Aș încerca să surprind și să înțeleg în viața celor care mai târziu vor fi marii noștri savanți momentele ce preced debutul, „capriciul” începutului, dansul lui sobru și labirintic, nebuloasa aceasta cerebrală care acum înseamnă încă insu-

ficientă cunoaștere, prea puțină experiență și prea multă nerăbdare.

S-a repetat în această primăvară, cea mai frumoasă în spiritul ei din câte au fost vreodată — fenomenul de masă, impresionant prin promptitudinea, amploarea și semnificația revenirilor, impresionant chiar și în lipsa contururilor de răsunet — sesiunile cercurilor științifice studențești.

Sute și sute de autori, sute și sute de comunicări la Medicină, Agronomie și I.S.E., la Arhitectură și Universitate.

Sute și sute... și zeci de premii. Aș numi aceasta perseverență, iar nu lipsă de exigență; aș numi-o luciditate romantică și nu abuz sau vulgarizare; aș numi-o școală, în sensul ei creator, solicitând inteligența tină și talentul și exercind-o pentru știință; aș numi-o ipostaza actuală cea mai caracteristică a învățămîntului nostru universitar.

Și, în atmosfera tină și a acestor întâlniri, prezența suverană a magiștrilor —

CIBERNETICA ECONOMICĂ

tru un sistem de 100 de ecuații cu 100 de necunoscute, numărul acesta este extrem de mare, avînd circa 170 de cifre. Numărul acesta este enorm, dacă ne gândim că o zi are 100 000 de secunde, iar numărul de secunde dintr-un miliard de ani se poate exprima prin circa 17 cifre.

E clar că metoda clasică nu se poate aplica în acest caz chiar dacă în fiecare secundă am efectuat o înmulțire: **AM AVEA NEVOIE DE MULTE MILIARDE DE MILIARDE DE ANI SPRE A PUTEA EFECTUA CALCULELE CARE NE DAU CELE 100 DE NECUNOSCUTE CĂUTATE.** De aici decurg două concluzii: pe de o parte este necesar să avem calculatoare cât mai rapide; pe de altă parte, să dezvoltăm metode noi de rezolvare a problemelor, metode adaptate calculatoarelor, astfel încît soluțiile necesare să fie obținute în timp util.

În domeniul economic s-a dezvoltat, în ultima vreme, o tehnică nouă, tehnica optimizării proceselor de economie concretă, folosindu-se, pe de o parte, modelele matematice iar, pe de altă parte, calculatoarele rapide.

Ideile de bază sînt simple, cel puțin la prima luare de contact: pentru fenomenul studiat se elaborează așa-numitul model matematic, adică se scriu relațiile matematice care leagă între ele diferitele mărimi. Apoi, cu ajutorul calculatoarelor electronice, se rezolvă problemele, determinîndu-se mărimile care conduc la un anumit optim economic. Așa după cum s-a arătat și mai înainte, principial, calculatorul electronic nu este indispensabil în acest proces. În practică, însă, numai cu ajutorul calculatoarelor putem lua o decizie științifică, numai cu el putem conduce corect procesele de economie concretă. Cu alte cuvinte, în economie urmăm luarea unor decizii optime, urmăm o conducere optimă a proceselor.

Se poate spune că, în ultima vreme, s-a pus în evidență existența unei noi ramuri a științei și anume cibernetica economică. După cum se știe, cibernetica este știința conducerii proceselor tehnice, biologice și de economie concretă. Este meritul prof. univ. Manea Mănescu, membru corespondent al

Academiei, de a fi arătat că se poate vorbi de cibernetica economică ca de o nouă ramură a științei contemporane, anume ca de o nouă ramură a ciberneticii aplicate. Din punct de vedere cibernetice, economia — de la simpla întreprindere pînă la întreaga economie — apare ca un sistem cu legături foarte complexe. Cibernetica economică este știința care, bazîndu-se pe cunoașterea legilor obiective ale dezvoltării societății, investighează conducerea sistemelor și proceselor în economie și creează sistemul informațional economic, necesar pentru îmbunătățirea metodelor de conducere în economie.

Aplicațiile ciberneticii economice sînt extrem de variate și de interesante. Astfel, în momentul de față, cu ajutorul marilor calculatoare electronice se proiectează alte mari calculatoare electronice mai perfecționate, realizîndu-se astfel o importanță economică de timp, de efort și de bani, fiind posibil ca, pe un calculator existent, să se simuleze un calculator proiectat, determinîndu-i cu precizie performanțele. Această simulare se face într-un timp foarte scurt — de ordinul orelor — în timp ce construcția unui calculator durează multe luni sau ani. În același timp, cheltuielile corespunzînd funcționării calculatorului timp de câteva ore sînt foarte reduse, de mil de ori mai reduse decît prețul reprezentînd cheltuielile legate de construcția unui mare calculator.

În afară de această aplicație e drept interesantă, dar care nu are încă un larg cîmp de aplicare, vom menționa aducerea, cu ajutorul unui calculator electronic, a centralei atomoelectrice EDF-1, de la Chinon, Franța, sau conducerea centralelor termoelectrice de la Los Alamos sau Etiwanda (S.U.A.), aceste din urmă centrale funcționînd fără personal.

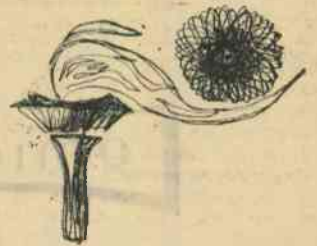
Calculatoarele electronice se utilizează cu succes și în industria cimentului. Statisticile arată că, în acest sector, prin introducerea calculatoarelor în conducerea procesului de fabricație, se realizează o creștere a producției cu 5—10 la sută, o reducere a combustibilului cu 5—10 la sută și o reducere a consumului de materii prime cu circa 5 la sută.

Calculatoarele electronice se întrebunțează cu succes și în organizarea operativă a producției. Cu ajutorul calculatoarelor se reduc stocurile de materiale și se poate asigura o încărcare optimă a mașinilor-unelte din diferitele secții.

La noi în țară, cibernetica economică a marcat o serie de realizări interesante. Astfel, de exemplu, s-a calculat un plan optim pentru industria cimentului, plan în care se ține seama atît de prețul de cost diferit al diferitelor sortimente de ciment la diferitele fabrici, cît și de cheltuielile diferite de transport de la fabrici la șantiere.

Acest model este original prin concepția sa și cuprinde circa 2 000 de ecuații. Rezolvînd sistemul printr-o metodă originală s-a ajuns la un plan care, față de planul lansat anterior în mod empiric — numai pe baza experienței acumulate și a „bunului simț” — reprezintă economii de circa 17 la sută, adică de circa 200 milioane lei anual.

De asemenea, în cadrul Centrului de calcul economic și cibernetica economică — București s-au elaborat metode originale privind industria petroliferă și s-au efectuat cu succes experiențe de optimizare a amestecurilor petroliere, destinate exportului.

profesorii de azi ai învățăcelilor — conferă sentimentul tonic al existenței cîrmaciului încercat.

Aceste manifestări au pătruns organic în viața studențimii noastre și de fiecare dată cheamă prin sobrietatea de sanctuar, prin acel ceva care nu se rosteste încă, care plutește în aerul reuniunii inteligențelor studențești și care va însemna un cuvînt mare, definit peste ani și ani, de unii dintre cei de azi, mulți, dar nu toți, mulți și totuși nu atîți cîtși ne închipuim.

Aș vrea să pronunț de pe acum toate aceste nume, dar nu e cu putință și nu îndrăznesc, sau să le presupun, încercînd o contribuție la ceea ce întodeauna e prea puțin cunoscut în viața oamenilor de știință — vîrsta contrapunctului cunoașterii din anii studenției.

Decizia viitorului are însă valoarea certitudinii; ar putea s-o grăbească o anticipație modestă, o „Fișă pentru mai târziu”.

Ținere care, ascultînd un lăuntric îndemn, escaladezi cel mai abrupt pisc pe care cunoașterea umană și-l revendică! Revista noastră, fără a fi o publicație de știință, își face de acum o datorie de onoare cuprinzînd în această pagină a sa o frîntură din gândurile și frămîntările tale, din realizările tale prinse în sfera unui grăunte care va rodi la flacăra perseverenței. A marca debutul tău, iată o sarcină dificilă, dar scumpă nouă.

Atributele tale — inteligența și talentul — sînt și speranțele noastre, și ascendenții, credem în ele, aequo animo.

Georgeta RUȚA

miracolul
științific

La redacție au sosit, din diferite colțuri ale țării, numeroase scrisori prin care studenți, părinți, cadre didactice, tineri de diferite profesii își exprimă părerea cu privire la drama Nonei, relatată într-unul din numerele trecute ale revistei noastre. Din aceste scrisori transpare deplinul acord cu poziția adoptată de organul studentesc de presă, ca oglindă fidelă a realităților studențești sub toate aspectele pe care le îmbracă ele, și, în același timp, ca factor important în luarea unei poziții obiective, intransigente, atunci când situația o cere. De asemenea, cititorii își exprimă speranța că vom reveni cu amănunte, ținându-i la curent cu toată evoluția „cazului Nona”. Ne facem o datorie din a publica, pentru început, câteva fragmente din scrisorile sosite pe adresa noastră.

1. Nona nu e singura vinovată. Să se facă totul pentru a o recupera

„Am citit cu deosebit interes cazul Nonei. M-a impresionat tragedia ei și o compătinesc — ne scrie Maria Malinași din Ploiești. Dar această fată de o vîrstă cu mine, care e adevărat că a greșit, poate fi salvată. Totul depinde de felul cum va reacționa colectivul în mijlocul căruia trăiește. Nona se află într-o situație penibilă, la evoluția căreia au participat toți cei ce cunoșteau problemele ei personale, fără a interveni la momentul oportun. Este timpul ca măcar acum aceștia să se trezească din indiferență, din... imponderabilitate”.

Studentul Ioan Godea din Cluj, după ce ne informează despre ecoul larg pe care l-a avut materialul în mijlocul colegilor săi din centrul universitar unde învață Nona, ne

NONA

SAU CÎT POATE FI VIAȚA DE PARTICULARĂ

scrie printre altele: „Nona poartă o mare parte din vină. Dar, la fel de vinovată este și organizația U.T.C. din care face parte, care a sancționat-o doar cu mustrare și numai pentru absențe și restanțe, ocolind viața ei „particulară”. Bineînțeles, în mare parte situația în care se află Nona se mai datorește și acelei epave a societății, Victor Basso, cit și decanatului, în activitatea căruia

se mențin unele rămășițe ale birocratismului. Decanatul, secretariatul facultății, prin pasivitatea și birocratismul lor, au condamnat-o pe Nona să doarmă un timp în afara căminului, să continue aventura-i dizgrațioasă. Totuși, Nona trebuie menținută în facultate, trebuie să devină profesoară de fizică, la fel ca sora ei Zaza, dar, spre deosebire de aceasta, să aibă suflet. În ceea

omicron

ASOCIAȚIA ÎȘI ASUMĂ... RISCUL

Scopul scuză mijloacele? Le scuză, sînt de părere o parte dintre membrii Consiliului U.A.S. al Institutului politehnic „Gh. Gheorghiu-Dej”. Dar cu un amendament: scopul să fie mare — de pildă dobîndirea unei faime artistice în viața culturală a studențimii bucureștene...

Odată clarificată „problema de conștiință”, întreaga comisie culturală a politehniștilor s-a pus pe treabă: a privit în dreapta, a privit în stînga, l-a „cooptat” și pe studentul Dan Panaitescu din anul I, T.C.M. (atunci) pentru formația de chitară „Mondial 66”, a „planificat repetițiile” etc. etc...

— Și totuși că regulamentul U.A.S.R. cu privire la activitatea formațiilor nu acceptă prezența repetițiilor în colectivele artistice? — ne-am adresat tovarășului secretar al Consiliului, Nicolae Nistor.

— Da. Să nu privim însă îngust lucrurile... Noi nu primim restanțierii în formații, dar unul, într-un ansamblu întreg... care mai este și sufletul formației de chitariști... se poate. Și mai e un lucru. Puștiu-i foarte talentat și nu va renunța la muzică. Numai în cadrul colectivului își poate reveni. Lăsîndu-l să cînte în continuare îi răsplătim munca, și asta va fi pentru el un apreciabil stimulente.

În sesiunea din vară a anului 1966 „Puștiul” a absentat la colocviul de Desen și la examenul de Mecanică (de fapt nu a fost primit din pricina numărului prea mare de absențe înregistrate), a luat un 4 la Tehnologie și a trecut cu nota 6 „hopul” Rezistenței materialelor. Bineînțeles, Consiliul U.A.S. „nu l-a rupt de colectiv” și în vacanță l-a trimis să întreprindă cu „Mondial 66” un turneu în taberele de la munte și de la mare. Ca urmare a „stimulentului”, evident, Dan Panaitescu abia a promovat examenele în sesiunea din toamnă, iar în noul an universitar s-a apucat să înregistreze absențe cu nemiluita...

Atunci a apărut „factorul” menit „să încurce ițele” — tatăl studentului Panaitescu!... S-a prezentat la Consiliul U.A.S., s-a interesat ce-i cu „Mondial 66”, a întrebat dacă în aceste condiții băiatul

său poate termina cu bine facultatea; a doua oară a venit să aibă cu tovarășul secretar Nistor o discuție intimă din pricina slabei pregătiri profesionale a fiului său; a treia oară, neizbutind să obțină decît promisiunea „lăsați-l pe mîna noastră”, tovarășul Panaitescu i-a interzis studentului Panaitescu să mai cînte la chitară.

Dar „Mondial 66” avea concerte, repetiții, și trebuia să se prezinte la concursul „Primăvara studențească”; și Panaitescu-junior era „indispensabil”! Așa că întreg consiliul s-a legat la ochi în momentul în care chitaristul numărul „1” a evadat din casa părintească — escaladînd niște ferestre — și a plecat să concerteze la Brașov; și a găsit firesc să fie ajutat în povestea asta de colegi, deși „toți membrii formației l-au chemat în toața lor de câteva ori și au hotărît să-l excludă dacă va mai greși”.

— Cu băiatul s-a întîmplat un fenomen — mărturisește tovarășul secretar. Din pasiune pentru muzică a neglijat puțin învățătura și a făcut com multe absențe. Noi am discutat serios cu el și în ultima vreme s-a îndreptat. Iar pentru a fi convinși, șefa comisiei culturale ne confirmă: „Avînd spectacol într-o după-amiază la I.M.P.A., imediat după reprezentare a plecat la ore, să nu piardă și ultimul curs!”.

Moment înălțător: tovarășul Nistor pune mîna pe telefon și sună casa Panaitescu.

— Consiliul U.A.S. al Institutului vă invită în ziua de... la spectacolul susținut de fiul dv. în cadrul festivalului de primăvară. Da, la ora 20, la Casa de cultură. De ce să nu veniți? Poate ufeți, totuși... Absențele? Nici o grijă. Cele de la Brașov vor fi motivate de centrul universitar, fiindcă pentru ei a plecat. Noi vom motiva absențele de la I.M.P.A. și cele din festival, eventual. Nu, nu va avea neplăceri... Și pe urmă, după ora 11 noaptea formația lor e autodesființată. Vine sesiunea...

ce-i privește pe soții Jelișcă, merită orice calificativ, în afară de acela de „părinți”. Cum este posibil ca văzîndu-ți copilul la marginea prăpastiei să-l împingi și mai mult spre ea?”

„Va să zică, la începutul anului II, departe de casă. Nona nu poate locui la cămin nici contra cost. Iată deci un vinovat, decanatul. E posibil oare să nu fie cazați unii studenți nici după două săptămîni de la începutul anului universitar? În ce situație sînt puși aceștia dacă nu au rude în centrul universitar respectiv sau, dacă au (ca în cazul Nonei), nu sînt primiți la ele? — se întrebă într-o lungă scrisoare Lucian Soare din anul IV al Facultății de tehnologia construcțiilor de mașini de la Institutul politehnic „Gh. Gheorghiu-Dej” din București. Așadar, decanatul e vinovat, fie că Nona s-a mutat la Basso înainte de a primi cămin, fie după ce l-a primit. De asemenea, se pare că profesoara Zaza Indoleanu nu este înzestrată cu suficient simț pedagogic și că soții Jelișcă s-au gîndit mai mult la ei, la rușinea pe care o vor avea cînd se va afla în Drăgășani despre fapta fiicei lor. Prin atitudinea lor au îndepărtat-o de familie, au împins-o către cel care o primea cu brațele deschise: Basso, individ cu un bogat arsenal de metode de „a cuceri”, de a adormi mîntea celui care ascultă.

Cred că V. Basso este principalul vinovat, un măr putred al societății. A reușit să înșele pe rînd diverse instituții și întreprinderi, a dat cu piciorul în meseria de profesor, își reneagă familia; e incapabil, bețiv,

lingușitor și indignatul despre Nona mîndrie, datură. Un aslerat zi de unde trebuie să faci de că e un mare judecat pe concluzia că în cazul ducerea în celelalte orgnal de panlui Basso, să-și faci dtratați ca a consider că triculată și tate. Să se cupera. Și în să se uite ctoarce spate te grav, de politică des U.T.C. în r cultate.”

2. Să sentimen

Cu aceste trimisă redatineri din Sîn care se ușurînta cu Nona de „mente”, citului în mijloc „Nona a de conduită din caracter siasă renunțe înlocui cu jos decit pvenii. Ea joacă încă c le dă cu pi

înțelege, Victor Basso i-a speculat cu cinism aceste carențe spirituale, contribuind sistematic, fără ca fața să-și dea seama, la deformarea ei psihică. Poate și datorită acestei deformări, văzându-se incolțită din toate părțile, Nona și-a depus carnetul U.T.C., act deosebit de grav, de care credem că nu e străină organizația U.T.C. din care face parte. Tocmai pentru a-și recupera greșeala, organizația e datoare s-o reeduce și s-o recupereze pe Nona.

Asistent univ. Natalia Popa din Cluj adaugă: „Nona știa că o fată care-și schimbă brusc conduita, sentimentele, idealurile și convingerile pentru o atracție de moment, care se supune capriciului unei întâmplări întâmplătoare, dându-și inima pârțică cu pârțică, se sărăcește, își pierde individualitatea, demnitatea. Deci e vinovată. Intră, după părerea mea, în categoria acelor fete care nu-și păstrează cu grijă sentimentele, care trec peste propria lor persoană, de la o dragoste la alta, distrugându-și în final încrederea în oameni, în viață. E regretabilă poziția părinților, a rudelor, care au devenit dușmani ai victimei. Ar fi interesant să mai știm de la ce vîrstă a început Nona să fie independentă. Nu cumva a fost tutelată exagerat? În cazul acestei probleme se complică și mai mult. Oricum, sînt pentru reintegrarea Nonei în viața universitară, dar în alt centru universitar“.

„Am o fiică de 16 ani, elevă la unul din liceele Brașovului — i-a spus reporterului dr. Vasile Iordache, medic primar la Spitalul C.F.R. din Brașov. Ei bine, în ceea ce ne privește ar fi o aberație să mă gîndesc că s-ar putea întâmpla vreodată ca fiica mea să fie în situația Nonei, în primul rînd pentru că, de la cea mai fragedă vîrstă, i-am dat o educație corespunzătoare. Acum, atît soția mea cît și eu însumi sîntem prietenii mai mari ai fiicei noastre, condiție esențială pentru armonia familiei, pentru orientarea în viață a fetei. Cred că soții Jelișcă au greșit atunci cînd au considerat-o pe Nona același copil zburdalnic din urmă cu ani, de care nu te poți apropia decît cu nuiua. Sînt foarte vinovați.“

Studentul Laurențiu Biriș, de la Facultatea de medicină generală a Institutului medico-farmaceutic din București, ne trimite o scrisoare în care găsește vinovați pentru impasul Nonei asociația, organizația U.T.C. și decanatul Facultății de fizică. „Dar cel dintîi vinovat pentru drama Nonei este „don-juanul de codru“ Victor Basso — este de părere L. Biriș. Indiferența cu care a privit și continuă să privească declinul Nonei dovedește o totală lipsă de responsabilitate, un caracter înrăit, care nu trebuie să scape fără pedeapsă. Referitor la Nona, cred că faptele ei necugetate sînt efectul unei puternice zguduirii psihice, caracteristice contradicției dintre om și pasiunile sale dezlănțuite. Dar, mă mir prin ce i-a putut Basso declanșa aceste... pasiuni?! Exmatricularea ei nu ar fi o soluție. Să-i fie lăsate toate condițiile de reabilitare, chiar și în mijlocul altui colectiv, în alt centru universitar!“

3. Și o fabulă cu... un personaj moralist

Căutăm, în teancul de scrisori, măcar o adresă din partea asociației studențești, a organizației U.T.C. de la Facultatea de fizică din Cluj, a decanatului aceleiași facultăți, a întreprinderii unde lucrează V. Basso. Nu găsim. Ne gîndim că într-o lună de zile principalele organe răspunzătoare de educația studenților ar fi putut să ne răspundă, mai cu seamă că redacția le-a invitat și oficial și neoficial, în mai multe rînduri. În schimb, din diferite surse, ne-au ajuns la ureche o serie de nemulțumiri ale unor persoane vizate în ancheta noastră pe marginea

„GRUPA — ETALON“

Dacă aș fi poet le-aș închina, poate, o poezie. O poezie pe care s-o poți dăru, ca pe o floare, unei fete din grupul lor, ori, tot ca pe o floare, s-o prinzi la butoniera unuia dintre băieți. Aș strînge în ea tot ce m-a impresionat la grupa 141, tot ce m-a legat de acești viitori ingineri chimiști cu care mi-am încrucișat de cîteva ori drumul, tot ce cîntă în inimile lor. Iar dacă aș fi plastician aș mai da poeziei... formă și culoare. I-aș da forma florilor de măr, simbol materializat al purității și perseverenței și i-aș înmuia petalele în culoarea răsăritului de soare, culoarea veșnicei tinereți...

● Iasi, 1966. Sesiunea de vară se apropie de sfîrșit. La Institutul politehnic se fac ultimele statistici. Printre cele mai slabe grupe — grupa 141 din anul I: patru integraliști din 28 de studenți, apatie, dor de ducă. O plimbare în nocturnă prin Copou prilejuiește retrospective seminariale și extraseminariale, regrete și... regrete, care apasă cu toată greutatea unei vacanțe de trei luni, deja sosită.

● 1967. După sesiunea din iarnă. „Vechea“ grupă 141, calul de bătaie al specialiștilor în critici, a dispărut. A rămas, sub același număr de înregistrare, un colectiv aparent nou, bine sudat,

un adevărat monolit: 27 de integraliști, cele mai multe medii peste 8 din an, cel mai săritor grup de studenți la toate chemările lansate în institut, cel mai lăudat în centrul universitar. O adevărată grupă-etalon. Singurul rămas în urmă e ajutorul de toți cei 27 de colegi, în frunte cu studenții „de 10“: Rodica Mera, Lidia Filitov, Ana Olteanu, Balint Török ș. a.

● Mai, 1967. Sesiunea poate să vină. Pentru toți 28. Chiar miine. Seminariile au fost seminarii tot semestrul, învățătura — învățatură, și, cînd s-a putut, distracția — distracție. Totdeauna împreună, la institut și în excursii, la muncă patriotică și la reuniuni sau spectacole, cei din grupa 141 au devenit, așa cum afirma la o ședință decanul Facultății de chimie industrială, mîndria întregului institut.

Trei secvențe, trei momente din viața unei grupe de entuziaști. Poezia? E în spatele faptelor, în inimile celor 28, în simpla afirmație că nici ei „nu știu cum au ajuns aici“. Și aceasta e cea mai frumoasă poezie, izvorită din spontaneitatea cu care toți, deodată, și-au înțeles menirea, chiar după primul insucces, din puritatea și perseverența lor, din dragostea totală pentru viitoarea meserie și pentru cunoscuta lor familie cu 28 de membri...

Vlad H. BOTOȘANU

„cazului Nona“, cărora aceleași organe le asigură sprijinul lor total.

Precizăm încă o dată că nu vom menaja pe nimeni în strădaniile noastre de a elucida diversele situații care ni se aduc la cunoștință, și de a cataliza, în spiritul deplinei probității gazetărești, opinia colectivă. Tocmai de aceea atitudinea pasivă a organelor amintite, de la care încă mai așteptăm răspuns, ni se pare inadmisibilă.

Dintre multe scrisori mai amintim una, singura de altfel, străbătută de o „altă orientare“, total diferită de a celorlalte. E trimisă redacției de Al. Străoneanu-Balaș, secretarul Facultății de fizică din Cluj, care încearcă să dovedească „lipsa de acoperire logică“ a materialului publicat de noi, fără să știe că reporterul a discutat și cu colegii Nonei și cu reprezentanții organizațiilor de tineret din facultate (ale căror opinii le-am și publicat), cu cadre didactice, cu cetățeni care cunosc situația mai bine decît domnia sa. „Nu în calitate oficială, ci în calitate de vechi publicist fac aceste precizări“, afirmă cititorul nostru, deși noi așteptăm de la decanatul și, firește, de la secretariat, un răspuns oficial, pe care anumite norme (și gazetărești dacă vreți) impuneau să-l primim de mult.

Vrînd să atace materialul publi-

cat de noi, d-sa dezvăluie singur deficiențele organizatorice ale locului său de muncă și anumite carențe de etică, de care nu este străin. Protestează astfel că reporterul „nu știe“ că locurile la cămin nu se pot cumpăra și că Nona avea unde locui în oraș, dar... recunoaște: „Mai sînt studenți în situația Anei Jelișcă, care o zi, două, o săptămînă, toamna, la deschiderea cursurilor, mai dorm pe la prieteni și cunoștințe. E drept că o dată, de două ori, printre alți colegi în această situație, a venit și Jelișcă Ana să ceară, uneori foarte insistent, bon de intrare în cămin. E drept că în cele din urmă recurgea la un argument pur feminin: lacrimile...“ Ne întrebăm ce a făcut semnatarul scrisorii pentru a nu curge aceste lacrimi și de ce privește totul ca din balconul unui teatru? Și, apoi, cum se împacă afirmația că Nona avea unde dormi cu realitatea deselor rugămînți ale ei de a fi primită în cămin? Restul nu-l mai comentăm. E destul să precizăm că am ajunge la aceeași concluzie de mai sus.

După alte... slove, care ne amintesc de o fabulă cu un personaj moralist, secretarul facultății se face apărătorul „argumentelor“ părințești la care au recurs soții Jelișcă și în același timp al măsurilor luate de decanat... abia după ce totul a

ajuns pînă la organele de partid. Atitudine regretabilă, neprincipială. În final ne comunică (tot neoficial) hotărîrea decanatului de a o exmatricula pe Ana Jelișcă, apoi... respingerea hotărîrii la rectorat și aprobarea, în schimb, a cererii de retragere din facultate, pe care, după cum d-sa însuși ne mărturisește, fata a făcut-o „silită de părinți, tovarăși (?!) etc“. Totul aduce a „spălare pe mîini“, a rămînere pe poziția deja cunoscută cititorilor, a superficialitate și a teamă de greutățile inerente muncii de educare a unui om. Ne întrebăm dacă a fost sau n-a fost ascultată și părerea colectivului, a organizațiilor de tineret din facultate, a studenților. Din scrisorile expediate redacției de unii dintre ei nu reiese că s-ar fi cerut și părerea colectivului, căruia, e drept, îi aparține vina de a fi tăcut.

Deci, acum știm: Nonei i s-au înmînat la decanat actele. Tăcerea pe care o păstrează conducerea facultății este edificatoare: se simte vinovată. Mai așteptăm totuși scrisori de la întreprinderea unde lucrează V. Basso, de la organele de stat care cercetează situația lui, de la toți cei care mai au ceva de spus. „Cazul Nona“, cu toate implicațiile lui, încă nu s-a închis. Vom reveni.

Dragomir HOROMNEA

TITANI AI MATEMATICII ROMÂNEȘTI

PROFESOR

ȘI

ELEV

Acad. ALEXANDRU MYLLER
(1879—1965)

Acad. OCTAV MAYER
(1895—1966)

O dată cu crearea Universității ieșene, a luat ființă și secția de Matematici. Pînă la începutul veacului nostru secția a avut profesori excelenți din punct de vedere didactic. Ei au elaborat și publicat foarte bune cursuri și manuale, au dat țării licențiați cu temeinică pregătire și, creînd revista „Recreații științifice”, au netezit drumul spre cercetarea științifică originală. Abia după aplicarea legii învățămîntului din 1898 apar, la Iași, matematicieni cu lucrări valoroase, apreciate în țară și străinătate.

În toamna anului 1910 este numit profesor la catedra de Geometrie analitică Alexandru Myller, fost elev al lui David Emmanuel la București, al celebrilor matematicieni Hilbert, Minkovschi și Klein la Göttingen și prieten al excelentului pedagog C. Demetrescu-Iași (protagonist al folosirii metodei euristice în pedagogia românească și fost raportor al legii Haret. În raportul prezentat parlamentului, Demetrescu spunea, între altele: „...Cea dintîi calitate pe care trebuie s-o întrunească un profesor universitar este să fie un lucrător care contribuie la progresul științei. A doua calitate cerută este să fie un magistrul care știe și poate, prin lecțiunile sale, să deștepte interesul tinerimei pentru știință”).

Înarmat cu această experiență și astfel de principii, Al Myller își propune sarcina creării unei școli matematice la Iași, fixîndu-și un program — mărturisit de el însuși în „Istoricul Seminarului Matematic” — care cuprindea crearea unei biblioteci de specialitate — atragerea la cercetare științifică a colegilor și formarea, prin Seminarul Matematic, a unei pleiade de tineri matematicieni talentați.

În realizarea primului obiectiv este înțeles și sprijinit de ministrul învățămîntului, Spiru Haret, de rectorul Universității, C. Stere, și de decanul Facultății de științe, Paul Bujor. Cu emoție vedem înregistrate „manu propria” primele colecții de reviste și tratate ale excelentei biblioteci a Seminarului Matematic. În anii ce urmează, Al Myller contribuie la primirea cadrelor didactice ale secției de Matematici prin atragerea la Iași a fostului său elev Victor Vilcovici, a lui Simion Sanielevici și a tînărului doctor Simion Stoilov.

În 1913, profesorul Myller

convinge pe tînărul Octav Mayer să urmeze matematica și, așa cum se exprimă el însuși, își recrutează atunci un elev distins din care formează, în 1919, primul asistent al Seminarului Matematic, iar în 1920, primul doctor în matematici promovât în țară. Încă de pe băncile Liceului național din Iași, Octav Mayer — strălucit elev al profesorului Gr. Gheorghiu — a fost un distins colaborator al „Gazetei Matematice” — succesoarea „Recreațiilor științifice”. Devenit student, el nu se grăbește să-și dea examenele decît după ce și-a însușit în toată profunzimea materia prezentată în cele mai bune tratate ale vremii; își completează cultura matematică chiar în situații puțin prielnice (fiind în prima linie a frontului, ca artilerist observator, studiază dificilul tratat de analiză al lui Jordan).

Ideile innoitoare, în fizică și geometrie — teoria relativității —, apărute și dezvoltate în preajma primului război mondial, atrag pe profesor și, mai tîrziu, pe elev. Al Myller aduce contribuții importante în studiul mecanismului transportului paralel al direcțiilor pe o suprafață, extinde în mod ingenios paralelismul lui Levi-Civita la ceea ce s-a numit ulterior concurența în sens Myller. O altă extensiune a paralelismului adusă de Al Myller, și anume paralelismul într-un sistem de plane, conține o idee fecundă, care ar fi putut duce la geometria varietăților neolomne. Această teorie a fost dezvoltată, în mod independent și cu deosebit succes, de un alt elev al său, acad. Gheorghe Vrânceanu.

O. Mayer leagă teoria transformărilor de contact a lui Sophus Li de ideea nouă a paralelismului Levi-Civita și, puțin mai tîrziu, fructificînd concurența în sens Myller, dă la iveală o lucrare fundamentală — „Rețele Myller pe o suprafață”.

Timp de cinci ani, Octav Mayer s-a ocupat de dezvoltarea ideilor reputatului geometru Gheorghe Țițeica. În același timp, Alexandru Myller se ocupă de geometria alveolară. Profesorul și elevul constată că, pe căi cu totul diferite, au ajuns la ideea geometriei centro-afine diferențiale și scriu în colaborare un memoriu deschizător de drumuri noi, care au fost ulterior dezvoltate de acad.

Mayer și elevi ai lor și care au consolidat reputația internațională a școlii de geometrie de la Iași.

Activitatea pedagogică în sensul larg al cuvîntului, desfășurată de profesorul Myller în aproape jumătate de veac, a fost una din cele mai rodnice înregistrate în țara noastră. Tot ce a acumulat, din punct de vedere științific și metodic, a pus cu dragoste și generozitate în serviciul fiecărei generații de studenți și elevi. Lecțiile sale erau adevărate momente de creație în care profesorul ajuta pe studenți să descopere împreună adevărul științei predate, reușind să le procure tensiunea și bucuria descoperirii; la terminarea lecției, studentul constata că materia predată de profesor era deplin însușită. Geometria pe care o preda Al Myller era în adevăr știința formelor spațiale și nu un pretext pentru calcul. Modelul geometric însoțea nelipsit expunerea, rechemînd mereu la concret. Fostii elevi ai acad. Myller își amintesc cu emoție și recunoștință de minunatele lecții, cursuri speciale sau conferințe care le-au prilejuit indemn pentru cercetare științifică originală și, adesea, acestea au constituit punct de plecare pentru numeroase teze de doctorat.

Lecțiile profesorului Mayer poartă aceeași amprentă de profunzime și sobră eleganță ca și lucrările sale originale. Aceste lecții — model de stil lapidar — impuneau auditorului concentrare și efort serios de a nu scăpa nici un cuvînt, de a urmări firul logic, strîns al expunerii, de a pătrunde și însuși cele mai noi metode imbinat cu sănătoasă fantezie geometrică a savantului.

La sfîrșitul lecției, studentul pleca cu grija de a reface neîntîrziat, prin notițele luate la curs, cele predate, ceea ce adesea cerea un timp destul de lung, dar după care avea deosebită satisfacție de a-și fi însușit în adîncime cele mai noi și fecunde idei. Cursurile sale tipărite sau litografiate constituie și azi modele de prezentare riguroasă și în același timp profund pedagogică ale celor mai noi descoperiri matematice.

Dacă Al Myller — ca pionier al creației matematice la Iași — a simțit nevoia de a

organiza o bibliotecă de specialitate care să fie și sediul Seminarului Matematic — laborator de formare a viitorilor matematicieni —, O. Mayer, preluînd, mai tîrziu, conducerea revistei „Anale Științifice ale Universității din Iași”, țintește să facă cunoscută pe plan mondial producția științifică ieșeană.

Crearea bibliotecii Seminarului Matematic, alături de statornicirea unui climat favorabil cercetării științifice, reprezintă cel mai frumos și nepieritor dar făcut de profesorul Myller Universității ieșene. Admirabil instrument de muncă, cetatea de cărți ridicată de Al Myller era și un mediu educativ, era pepiniera în care maestrul își creștea învățăceii; era o școală de virtute civică. Tot pentru studenți, profesorul Myller a înființat o sală de lectură de un tip necunoscut pînă atunci la noi: fiecare student primea o cheie cu care putea pătrunde, la orice oră din zi și noapte, în acea sală unde găsea cărțile uzuale și liniștea trebuitoare învățturii. Nici o supraveghere, sala de lectură era pusă sub paza de onoare a studenților. Fostii membri ai acestei săli de lectură poartă în suflet amintirea de neșters a timpului petrecut în ea. Continuînd tradiția maestrului, Seminarul Matematic — astăzi „Seminarul Matematic Al Myller” — posedă una din cele mai documentate biblioteci matematice pe plan mondial.

Grăție vastei sale culturi științifice și filozofice, ca și ascuțitului său spirit critic, acad. Octav Mayer a condus cu competență, timp de trei decenii, revista Universității ieșene. A citit și analizat cu conștiinciozitate, pînă în ultimele zile ale vieții, întreg materialul destinat să apară în revistă și a dat adesea autorilor valoroase sugestii de îmbunătățire a articolelor lor. Datorită muncii depuse de el, Analele Universității se bucură, în țară și străinătate, de prestigiul sporit.

Cu ocazia sărbătoririi Centenarului Universității ieșene, profesorul și elevul, care au servit-o cu dragoste și devotament timp de jumătate de secol, au spus în cuvintele lor:

ACAD. AL. MYLLER: „Universitatea, regenerată prin lu-

mina ideii socialiste, pășește cu pași siguri în noua ei fază de dezvoltare, lucrează acum într-un cadru unitar pentru idealuri mai perfecte, de mai multă omenie, de dezinteresare personală, de muncă spre folosul tuturor. Aceste idealuri înalte s-au putut înfăptui numai în condițiile create științei și învățămîntului de către înțelepții conducători ai partidului și statului nostru socialist. În fața universității noi, omagiul meu de admirație e mai profund și se îndreaptă către acei ce făuresc această lume!”

ACAD. OCTAV MAYER: „După 16 ani de existență a puterii populare avem fericirea de a asista la o bogată eflorescență de instituții de înaltă cultură, la o puternică expansiune a mișcării științifice, la pătrunderea în adîncul maselor a culturii, care a încetat de a mai fi apanajul unei caste. Pătruns de concepția științifică despre lume și societate, chemat să ia parte în primele rînduri la opera de reconstrucție a societății, intelectualul de astăzi se simte cu trup și suflet alături de poporul muncitor. Nu este pentru el suport moral mai sigur, nu este bucurie mai luminoasă decît conștiința de a fi contribuit din toate puterile la ridicarea culturală a poporului, la construirea socialismului, la instaurarea păcii și buniei înțelegeri între popoare.”

Cu toate deosebirile temperamentale reflectate în lecțiile ca și în scrierile lor, Al Myller și O. Mayer au conlucrat timp de peste patru decenii la însuflarea dragostei pentru matematică, la formarea spiritului științific și la făurirea școlii matematice ieșene.

Dacă, la început, această școală și-a croit făgașul în domeniile geometriei diferențiale și istoriei matematicii românești, în perioada de după cel de al doilea război, datorită condițiilor noi create de regimul nostru socialist, elevii academicienilor Myller și Mayer au abordat cu succes domenii noi de cercetare ca algebra modernă, teoria ecuațiilor funcționale, elasticitatea, calculul numeric etc.

Vechea tradiție științifică, elanul și talentul noii generații de matematicieni ieșeni dau roade viguroase și asigură o sănătoasă dezvoltare.

Prof. dr. docent Ilio POPA
Prof. dr. docent Gheorghe
GHEORGHIEV
Universitatea din Iași

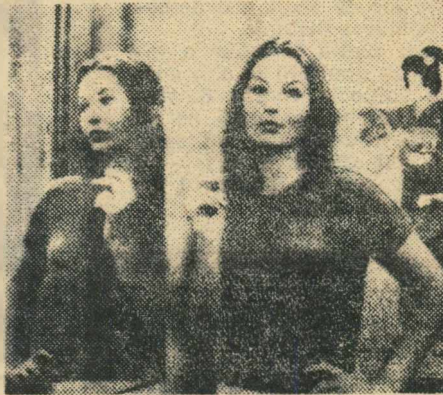
RELIBEF

ÎN AȘTEPTAREA LUI... GODARD

Vine acuzi sezonul estival, când va ploua cu comedii ușurele și filme polițiste, așa că să nu ne mai lăsăm duși cu vorba. În cele cinci luni de la începutul anului (și, desigur, până la toamnă), Direcția Rețelei Cinematografice și Difuzării Filmelor nu a reușit să aducă pe ecrane decât maximum 5-6 pelicule de certă valoare. Le putem număra pe degete: „Barbă Roșie”, „Diligenta”, „Mondo Cane”, „Maica Ioana”, „Momentul adevărului”, „Război și pace”, „Lenin în Polonia” și încă (pentru liniștirea criticilor) vreo două-trei. Un bilanț nu slab — ci dezastruos! A te purta astfel în fața dorinței tot mai evidente a publicului de a asimila opere de artă (subliniem!) de înalt nivel intelectual e mai mult decât nesatisfăcător. Să nu ni se mai invoce criteriul mult iubit de snobi că marele public nu gustă decât pelicule de divertisment. Acest „mare public” a desemnat anul trecut „Femeia nisipurilor”, „Falstaff” sau „Procesul de la Nürnberg” printre cele mai bune filme ale anului. Da, „Femeia nisipurilor”, pe care tovarășii de la D.R.C.D.F. au programat-o probabil cu inima strânsă, gata să o înlocuiască pentru a-și realiza planul cu cine știe ce „Angelică”... Apropo, nu vă speriați, vine în curând și „Angelică și regele”. Iar dacă între timp se mai toarnă una, n-aveți grijă, o cumpărăm înainte de a fi gata.

În schimb programăm „Montparnasse 19”

realizată în 1958, „Frenche-Cancon” făcut de Renoir în 1955, „Diligenta” 1939! Să nu se creadă c-am fi împotriva achiziționării unor filme cu stagiu mai mare. Dimpotrivă. Cinemateca a reușit în anii trecuți (acum a re-

Ultimul film al lui Godard: „Dovă sau trei lucruri pe care le știu despre ea”.

nunțat la practica aceasta) să prezinte un număr de 10-15 filme de valoare deosebită realizate după 1950. E vorba de lucrări ale lui Alain Resnais, Antonioni, Fellini, Polanski, Bergman, Hitchcock, Varda, Nemec, Wajda. Filme bune cite nu se văd pe ecrane în mai multe stagioni la un loc. Asemenea filme EXISTĂ DECI ÎN ȚARA. Multe sînt achiziționate și vizionate numai de acei fericiți membri ai A.C.I.N. sau de studenții I.A.T.C.-ului, altele sînt împrumutate tot pentru a completa cultura acelorași specialiști de-ai noștri, invidiați de cinefili că au văzut și Bunuel și Godard, și cite și mai cite.

Cîți ani să mai așteptăm pentru a vedea pe rețea filme despre care știm bine că se află în țară, despre care am auzit numai cuvinte de laudă, obligați între timp să înghitim pelicule obscure ca acei doi „Jandarmi”, „Îndrăgostiții din Marona”, „Copiii lui Don Quijote” și celelalte? Toate celelalte.

Să presupunem că achiziționarea filmelor lui Antonioni e mai complicată. Dar avem în jurul nostru cinematograful de prestigiu internațional.

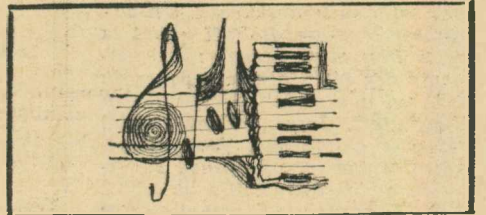
Am impresia că cei care se ocupă de difuzarea filmelor ignoră o stare de fapt evidentă: creșterea calitativă a gustului publicului, pregătirea sa din ce în ce mai bună pentru a asimila problematice complicate. E bine că ni se dau comedii, căci studioul „București” nu „produce” în acest gen, dar proporțiile programărilor trebuie cu grijă cîntărite și nu lăsate la bunul plac al responsabililor de săli. Am insistat și vom insista în continuare cerînd un sistem de achiziționare a filmelor bazat pe criterii valorice, exprimînd dorința generală a tineretului studios de a-și îmbogăți cultura pe această cale.

E. PATRICHE

VIVAT MUZICA UȘOARĂ!

Îmi place muzica ușoară. Știu, nu e nimic curios în asta. Cui nu-i place? Dar la mine se mai întîmplă ceva; nu-mi place decât muzica ușoară. Nu există zi să nu ascult emisiunea „La microfon melodia preferată”. Pe urmă cele 20 de programe zilnice de la radio și televiziune. Din acest punct de vedere sînt un privilegiat; susnumitele instituții au și ele aceleași preferințe ca și mine. Celelalte programe sînt scurte interludii între două emisiuni de muzică ușoară. În cazul acestor interludii întorc repede butonul și trec pe celălalt post unde este desigur muzică ușoară. Și dacă totuși se întîmplă, ce-i drept foarte rar, să nu fie nici aici o emisiune interesantă pentru mine, caut la alte posturi. Situațiile acestea neplăcute sînt din ce în ce mai evitate. În general rămîn liniștit și mă delectez cu un twist, hully-gully, schake, cha-cha etc. etc. La facultate sînt în orchestra de muzică ușoară, adică ce mai specific eu „de muzică ușoară”, ca și cum ar mai fi și alte orchestre în institut! ? Adică o să-și piardă oamenii timpul chinându-se cu alde Bach, Mozart, Beethoven (așa se scrie?)? Ce idee îmi veni și mie! Orchestre

simfonice sau de cameră în institute! Asta aș putea-o spune ca o glumă. Auzi atîș: Concertul orchestrei simfonice a Institutului medico-farmaceutic! Să mori de ris! Numai doctorii se ocupă cu fleacuri de-astea: Orchestra medicilor dirijată de Mircea Cristescu. Au prea mult timp liber săracii, altfel nu-mi explic. Culmea e că am și niște colegi care-s mari amatori de muzică simfonică și de operă. Au și abonament la Filarmonică, sîmbătă seara. Să piardă ei „Baronul” și emisiuni atît de minunate intitulate: „Seară de mai”, „Refrene nocturne”, „Parada vedetelor de muzică ușoară” ca să se ducă la concert... Ba mai cîntă și pe acasă la pian sau vioară. Pe culoar, în pauză, în loc să îngine cum e și normal „Capri, c-est fini”, murmură arii de operă. Dacă consiliul asociației pe institut sau Casa de cultură a studenților ar propune să se înființeze o orchestră simfonică, aștia ar fi în stare să se ducă! Noroc că nu se întîmplă așa ceva. Nimănui nu-i trece nici măcar prin gînd! Îmi crește inima cînd aud că patru băieți isteți au mai făcut o orchestră la „Beatles”. Și asta se întîmplă des. Răsar precum ciupercile după ploaie. Bravo fraților! Dați-i înainte. Fiți niște „Stinși” veritabili, niște „Comete” strălucitoare (Of, dar cit sînt de trecătoare!), să nu vă pese de nimic, țîți... „Olimpic 64”, „Mondiali 66”, „Syrius”! Ce vă trebuie altceva? Cînd o să terminați facultatea și veți fi repartizați pe

vreun șantier o să vă faceți acolo o discotecă cu muzică simfonică sau de operă? Nu. Tot Spătaru, săracu, o să vă jînă de urît! Sau, ca profesor la vreo școală dintr-un sat, ce, ai să vorbești cu colegii tăi — profesorul de română, de matematică, de științe naturale — despre Brahms, și ai să ascuți împreună cu ei concertul la radio sau al să-l vizionezi la televizor? (chiar așa rar cum se dă). Nu. Tot despre „Varietăți” ai să discuți, bineînțeles, după ce termini de făcut recenzia la „Soortul popular”. Ați văzut dv. muzică clasică la trecherile în revistă ale formațiilor studentești? Nu prea, că nici n-avea de unde să îte. Și de unde nu-i, nici Dumnezeu nu cere. În concluzie, toate îmi merg din plin. Să nu fim prăfuiți. Cultura muzicală are o singură latură precisă, Muzică ușoară!

Deci: VIVAT MUZICA UȘOARĂ!

Pentru conformitate,
Cristian MIHAILESCU

SUCCES STUDENTESC LA WROCLAW

— Prin telefon de la Coman ȘOVA —

La Wroclaw, în R.P. Polonă, s-a desfășurat — între 2 și 9 mai — Festivalul internațional al festivalurilor teatrelor studentești. În cea de-a 6-a zi a avut loc spectacolul grupului dramatic al studenților din București cu piesa „Nu sînt turnul Eiffel” de Ecaterina Oproiu, cu care studenții români au obținut patru premii la Festivalul de la Zagreb.

Pînă la această dată festivaliștii au urmărit spectacolele teatrelor studentești din Parma, ASTU-Utrecht, Budapesta, formația de teatru Kalambr din Wroclaw, a Universității din Lausanne etc.

Spectacolul românilor a fost revelația

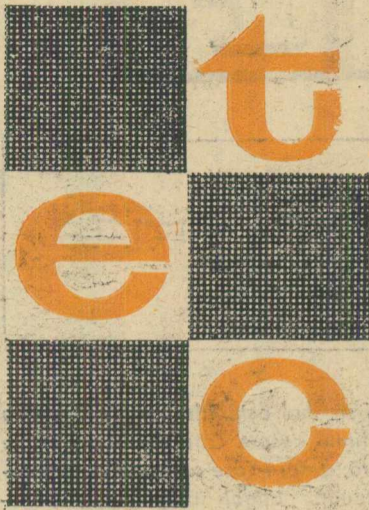
„Festivalului festivalurilor”, scria ziarul „Wieczow Wroclawia”, iar cronica apărută în gazeta „Robotnicza”, însoțită de fotografiile protagoniștilor Florian Pitiș și Cornelia Hincu, remarcă de asemenea detașarea spectacolului nostru de restul participanților: „Festivalul n-a avut un caracter competitiv; dacă ar fi avut un asemenea caracter juriul ar fi dat premiul pînă acum spectacolului „Gargantua” (Parma), de duminică însă hotărîrea juriului ar fi trebuit modificată în favoarea trupei din București”.

De subliniat degajarea scenică a lui Florian Pitiș, limpezimea cuvîntului vorbit, expresivitatea mimicii, relaxarea, discreția și firescul Corneliei Hincu, angajarea întregului colectiv și permanenta căutare de soluții și sesizări a publicului de către Andrei Șerban, care în acea zi a prezentat tinalul în două variante acordate cu exigențele spectatorilor respectivi.

Reacția publicului la spectacolul de la

8 seara a fost cu totul neașteptată, reprezentarea a durat o oră, timp în care publicul, format din actorii celorlalte teatre participante și oameni de cultură din Wroclaw, au aplaudat de mai multe ori la scenă deschisă. Directorul teatrului Kameralny — Spangilet Zigmunt — a declarat că n-a mai existat în sala teatrului Kameralny un asemenea succes de public. În numerele următoare ale revistei noastre vom reveni cu alte amănunte de la Wroclaw.

CANNES '67

Joi 27 aprilie s-a deschis al XXI-lea festival de la Cannes cu proiecția ultimului film al lui Robert Hossein: „J'ai tué Raspoutine”. Până acum s-a schițat deja profilul unui festival de valoare ridicată: două filme dovedindu-se de la început candidate serioase. Mai întâi a doua realizare a lui Alain Jessua, „Jeu de massacre”. E povestea unui tânăr — Pierre — care-și câștigă pâinea scriind texte pentru seriile de aventuri pe care soția sa le desenează. Un admirator elvețian, Bob, îi invită la el și Pierre se servește de elemente din viața acestuia pentru a scrie un nou serial, „Uchișul din Neuchâtel”. Imprumutând eroinei desenate chipul său, Jacqueline, soția lui Pierre, va ajunge să intre cu adevărat în viața lui Bob...

A doua surpriză, așteptată, e „Blow up” (Explozie), noul film al lui Antonioni, cu Vanesa Redgrave. Un subiect asemănător cu „La dolce vita”, o pătrundere profundă în viața fără itinerar a lumii „lune”. (In imagini: Clau-

dine Auger în „Jeu de massacre” și David Hemmings în „Blow up”).

Mai participă în festival cu șanse apreciable Andrei Tarkovski cu „Rubliov”, Pietro Germi, laureatul de anul trecut, Joseph Losey cu „Accidentul” și V. Schloendorff, copilul minune al filmului vest-german.

FLASH

● Pe terenurile de golf de la Elsinor (Danemarca) Fritjof Bjerglund Andersen a lovit cu atita putere mingea încât a ucis o rață care se plimba la 100 metri depărtare. Nefericita pasăre a fost remisă clubului de vânătoare care are singur dreptul să... vîneze în această regiune. Cît despre dl. Andersen... jură că n-a făcut-o intenționat.

● Un arheolog irlandez de la Queens University, Belfast, a efectuat timp de patru ani săpături în Valea Welland într-o zonă amenințată de exploatarea unei cariere de piatră. Straturile arheologice au cuprins o perioadă

can de 5 000 ani din epoca neolitică și de bronz.

Cu această ocazie s-au aflat amănunte extrem de interesante din viața spirituală și muncile agricole. Astfel s-au găsit sanctuare circulare, precum și un drum lat de 55 m și lung de 2 km folosit acum 4 500 ani pentru procesiuni ceremoniale.

Într-unul din sanctuare s-au găsit trei coroane de cerbi gravate, singurele de acest gen descoperite în Marea Britanie.

Tot din aceste cercetări a rezultat că în anul 500 î.e.n. o gospodărie mijlocie consta dintr-o suprafață dreptunghiulară de un pogon înconjurată de un șanț, într-un colț aflându-se casa — o colibă circulară cu diametrul între 6 și 12 m. Etc.

ANTOLOGIA CARICATURII

Cele două caricaturi reprezentând pe marii artiști plastici Alberto Giacometti și Marc Chagall sînt opera cunoscutului desenator ceh Adolf Hoffmeister. În afară de numeroasele desene și ilustrații pe care le-a realizat, Hoffmeister este scriitor, pre-

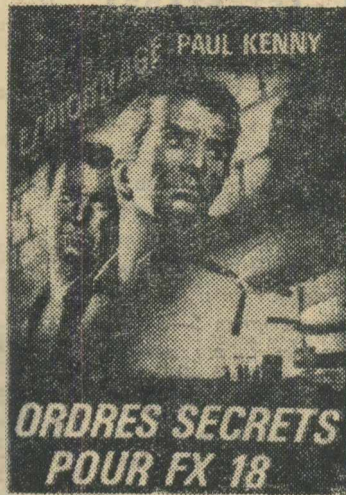

ședinte al Pen Club-ului cehoslovac și diplomat — fost ambasador în Franța între 1949—1951 iar din 1956 delegat la U.N.E.S.C.O.

RISCURILE LUI COPLAN

Noul d'Artagnan pe care publicul francez îl adoră, luptător neînfricat împotriva unor organizații fabuloase de răufăcători, puțin violent, puțin poet, se numește Coplan. Părintele lui, Paul Kenny, ale cărui cărți apar în colecția de mare tiraj „Fleuve noir” a inventat nu mai puțin de 90 de aventuri pentru eroul său: „Sector periculos”, „Urmărirea în zori”, „Atac invizibil”, „Expediție fără întoarcere”, „Co-

plan preferă lupta”, „FX 18 se apără”, „Coplan se războiește”, „Coplan măsluiește cărțile”, „Ordine secrete pentru FX 18... 90 de cărți de cite 200 de pagini cel puțin, iată o activitate com-

parabilă numai cu a lui Simenon. Numai că riscurile lui Francis Coplan sînt mai mari. Cu o personalitate mai șubredă, mai comună decît a comisariatului Maigret, el nu speră să supraviețuiască sutelor de concurenți pe care autorii de duzină ai genului îi aruncă pe piață.

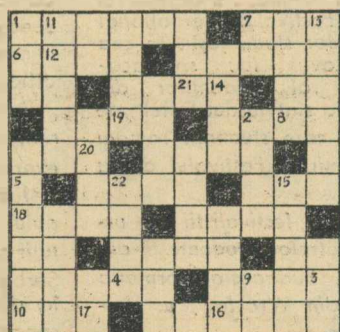
MAIAKOVSKI ÎN PREMIERĂ MONDIALĂ

La 10 mai a avut loc, cu prilejul expoziției deschise la Paris, premiera în exclusivitate a unicului film rămas intact din cele realizate cu concursul lui Maiakovski. Pelicula poartă titlul „Domnișoara și vagabondul” și nu a fost descoperită de Lily Brik, fosta prietenă a poetului, cum ne încredințază hebdomadurul parizian „Arts Loisirs”. (Ea s-a păstrat la Muzeul Maiakovski și a rulat pentru prima dată în mai 1918, fiind de altfel realizată într-un timp record de 1-2 săptămîni). Din cele 11 scenarii pe care le-a scris poetul, cinci au fost realizate: „Vinătoarea gloriei” (1913), „Cel ce nu s-a născut pentru bani” (1918), „Înlănțuirea de film”, „Pe front” (film de agitație), filme care nu s-au păstrat. „Domnișoara și vagabondul”, prezentat în cinstea semicentenarului Marii Revoluții din Octombrie, este socotit de specialiști o anticipație a lui Chaplin. Un film de mare invenție și vervă, cu o fantezie sobru stăpîni și cu un neașteptat Maiakovski... actor.

SĂRITURA CALULUI!

1. Stringe gunoiul; 2. Tras de cai; 3. Pictor român, autorul tabloului „Ștefan cel Mare căzînd de pe cal în bătălia de la Scheia”; 4. Mersul calului; 5. 12 luni; 6. Soi de cal, mic și iute; 7. Primul număr; 8. Poet clujean; 9. Măgar, nu cal; 10. Culoare de cal; 11. Acela; 12. De jur împrejur; 13. Aici; 14. Stă-n pantof; 15. Cal, lovit la gleznă; 16. Cale fără consoane; 17. Ren; 18. Pronume posesiv; 19. Sună din coadă, uneori; 20. La intervale mari; 21. Zadarnice; 22. Casa paielor.

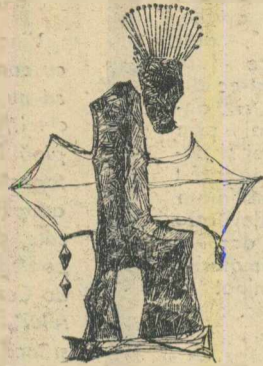
Dumitru BUJDOIU

MASCA FĂRĂ CHIP

Un serial polițist în mai multe „focuri”

de Eugen Patriche

3. Alarmă falsă

La Tîrgu-Nou vestea morții lui Ștefan Aldea a produs consternare. Colegii au vorbit excepțional despre el, iar directorul Marcu mi-a ținut o adevărată cuvîntare. Din păcate n-am aflat nimic nou despre ziua dispariției victimei. Aldea plecase acasă ca de obicei și nu se mai întorsese niciodată. Gazda la care locuia mă informă că-l așteptase degeaba cu masa în seara aceea, ceea ce însemna că asasinatul — sau răpirea — fusese săvîrșită pe drum, undeva între muzeu și locuință. Dar unde? În plină stradă, fără ca nimeni să observe?

„Ce prieteni avea Ștefan?” — am întrebat-o pe gazdă. „Cine venea pe la el, de obicei?” „N-are pe nimeni, Dumnezeu să-l ierte, numai domnișoara...”. „Care domnișoară?” — întrebai repede. „Ei, acum dacă am făcut-o, am făcut-o, continuă femeia. Domnișoara Anda, dactilografa... L-a așteptat atunci pînă la 11, sîraca...”

„Domnișoara Anda”, secretara muzeului, era o ființă piapîndă, înaltă, cu un păr colorat cam straniu. Fuma bărbătește, aspirînd prelung și tăcea mult, ceea ce putea fi o calitate, dar și o tactică.

— Am auzit că a murit, imi spuse. Imi pare rău, era un băiat așa de bun...

Nu era un necrolog prea potrivit. Am privit-o foarte oficial: „Poate nu v-ați uitat bine pe legitimația mea. Sînt de la miliția judiciară. Ștefan Aldea a fost asasinat...”

Fata înalță ușor din umeri. „A fost asasinat aici...”, adăugai. De data asta ridică ochii uimită. „Sînteți sigur? Atunci trebuie să vă spun ceva”.

— Vă ascult.

În aceeași clipă un strigăt se auzi pe coridor. O femeie alerga, țîpînd din toate puterile.

— Ce s-a întîmplat?

— Tablourile, tablourile...

— Ce tablouri, Silvia?, interveni și Anda.

— Tablourile din sala mare! Au dispărut!

— Cum au dispărut? Fuși și anunță-l pe domnu' Marcu... Din fugă imi explică pripit: tablourile din sala mare sînt mîndria noastră! Două Aman și un Gri-gorescu autentic...

Urcăm în grabă scara principală, traversînd coridorul de la etaj. Mi se părea că nu mai ajungem. În sfîrșit, ne-am oprit în fața unei uși masive de stejar, gata să ne ciocnim cu directorul Marcu, care sosisese în grabă. Întrărăm și fata ne arătă cu mîna spre peretele din stînga:

— Acolo!

Mă apropiai din ce în ce mai mult. Credeam că voi găsi un perete gol și cînd colo... tablourile erau la locul lor!

(Va urma)

ULAN BATOR: UNIVERSITATEA

25 sau 325 de ani?

Manuale de anatomie, de zoologie și botanică de prin 1600... Instrumente chirurgicale străvechi... Opere ale savantului mongol IAMBADOR, datînd din secolul XVII. Le priveam plin de curiozitate în mica bibliotecă din pagoda GANDAN-TEGCILIN. Da, într-adevăr — ni s-a răspuns — ele au aparținut universității budiste, prima școală superioară din istoria Mongoliei. Astfel că rectorul Universității din Ulan Bator, profesor în științe fizico-matematice, vicepreședinte al Institutului de la Dubna, SODNOM, și-a început expunerea sa despre universitatea Mongoliei de azi printr-o scurtă incursiune în trecut: — „Prin secolul XVII se cunoaște existența unei adevărate universități budiste. Ea reprezenta — cu toată subordonarea față de ierarhia religioasă — un focar spiritual prin facultățile ei de filozofie, istorie, medicină, astrologie, meserii și yoga. Este greu totuși să facem o legătură între aceasta și universitatea noastră nouă, creată în 1942”. Vechimea școlii superioare mongoleze — 25 sau 325 de ani — a rămas așadar o dilemă nerezolvată. Ne-a interesat însă mai mult dezvoltarea ei contemporană.

6 facultăți — 2.300 studenți — 200 profesori

Confirmîndu-și calitatea de matematician, interlocutorul notează pe hîrtia din fața sa principalele cifre caracterizînd etapele dezvoltării universității. 1921 — anul revoluției populare — a marcat și începutul luptei pentru cultură, pe care ierarhia socială și religioasă stăpînitoare o clausuraseră între zidurile templelor. Lichidarea în cîteva decenii a analfabetismului, crearea și înmulțirea școlilor elementare și medii au fost treptele către universitate. La 5 octombrie 1942 („în toamnă vom sărbători un sfert de secol”) 100 de studenți pășesc pe porțile celor trei facultăți: fizico-matematică, medicină

umană, zootehnie. De atunci numărul facultăților a crescut la 6 — fizică-matematică, filologie, științe sociale, politehnică și învățămînt seral — separîndu-se totodată de universitate Facultatea de medicină cu 1.000 de studenți, Institutul agronomic cu 1.500 studenți, Institutul de economie cu 1.000 de studenți și Institutul pedagogic cu 2.000 de studenți. Numărul studenților universității a ajuns la 2.300 iar al profesorilor la 200, toți fiind în prezent cadre naționale.

19 specializări — 4.000 de absolvenți

— Specificul universității noastre — continuă prof. SODNOM — este de a reuni ramurile tehnice și cele umane. Aceasta are implicații favorabile atît în ceea ce privește procesul de învățămînt cît și activitatea de cercetare științifică. Specializările determinate de nevoile stringente ale economiei și culturii noastre dovedesc strădania de a ține pasul cu cerințele științei moderne. Amintesc în acest sens secțiile facultății politehnice: energetică, termotehnică, mecanică și construcții.

Aflăm în continuare și alte aspecte inedite cum ar fi acela că decanii sînt aleși pe timp de doi ani dintre profesori sau că toți studenții sînt bursieri; cuantumul acestor burse depinde de anul de studiu și rezultatele la învățătură, existînd de asemenea bursele de merit „Suhe Bator” care onorează cinci studenți fruntași ai universității. Peste 600 studenți ai universității locuiesc în cămine.

— Mîndria noastră — ne spune apoi interlocutorul — sînt cei 4.000 de absolvenți care alcătuiesc nucleul noii noastre intelectualități naționale. Multe din cadrele de conducere ale statului și economiei, ale științei, au absolvit

cursurile Universității din Ulan Bator: pot să-i amintesc pe RAGCIA, președintele Comitetului planificării de stat, IS-TEREN, ministrul învățămîntului, PELJEE, ministrul geologiei sau pe acad. NATAG-DOR, istoric, profesorul TO-IVGOO, specialist în anatomie cu valoroase cercetări în domeniul craniologiei, economistul SEREETER, specialistul în domeniul magnetismului AIUS-JAB și alți membri corespondenți ai academiei. Dar mai ales ne mindrim cu miile de profesori risipiți pe întinderile țării, cu sutele de ingineri, economiști și specialiști care lucrează în noile exploatari miniere, ateliere și fabrici, create la distanțe de sute de kilometri de capitală.

1.900 membri ai U.T.R.M.

Aflăm de asemenea despre contribuția valoroasă pe care organizația de tineret — Uniunea Tineretului Revoluționar Mongol — o dă bunei desfășurări a studiilor și educației studenților prin organizațiile sale din facultăți, care cuprind majoritatea studenților.

Studenta secției de rusă a Facultății de filologie, CIM-GHEE, ne relatează despre activitățile organizației: se organizează dezbateri pe teme profesionale, cercuri de limbă străină, care prezintă recitările de poezii sau interpretează scurte piese în limba respectivă. Din cei 37 studenți ai secției de rusă din anul IV — 10 sînt fruntași; din anul I n-au avut nici un repetent. Or-

ganizația U.T.R.M. este prezentă și în activitățile extra-universitare; se face mult sport, mai ales volei și baschet (la care echipa lor a cucerit primul loc la întrecerile studențești); se inițiază excursii la muntele Bojod, la cabanele de pe riul Tola; cu prilejul Zilei studenților mongoli și al începerii cursurilor, mari serbări aduc mărturia bucuriei tineretului de a putea învăța. CIMGHEE a remarcat de altfel că în facultatea ei jumătate sînt studenți în timp ce, înainte de revoluție, femeia avea o asemenea situație încît nici nu putea visa să capete măcar știința de carte.

Am dorit să cunoaștem mai bine acest destin al studenților universității care e, poate, cel mai semnificativ aspect al dezvoltării acesteia. BAASAN-JAB, unul din studenții fruntași ai universității, e un exemplu caracteristic. Părinții săi sînt muncitori; nici ei, nici bunicii n-au învățat la școală; doar după revoluție, ca toți ceilalți, au urmat și ei cursurile de alfabetizare. Astfel că Baasanjab a fost primul din familie care a urmat școala și care, peste puțin timp, va absolvi universitatea. Și-a ales filologia mongolă pentru că încă din copilărie mama l-a învățat să prețuiască minunatele basme și povestiri populare ale acestei străvechi literaturi orale. Și el nu este singurul student al familiei: sora sa e în anul IV la Medicină, iar fratele său, muncitor la căile ferate, urmează liceul seral.

...Din toate, cifre și fapte,

declarații și simple confidențe am dobîndit certitudinea acestei mari bucurii de a învăța pe care Mongolia populară a dat-o poporului și mai ales tineretului său care, totodată, își înțelege bine responsabilitatea de a folosi la maximum condițiile create pentru a completa cît mai repede și mai bine lipsurile mari pe care țara le resimte încă în formarea specialiștilor și intelectualiilor. Rectorul universității ne-a vorbit de asemenea despre ajutorul pe care țările socialiste îl dau Mongoliei în formarea cadrelor și, amintindu-și vizita făcută în România, a subliniat rezultatele remarcabile pe care le-a constatat aci în dezvoltarea școlii superioare și recunoștința pentru buna pregătire asigurată studenților mongoli. Mai tîrziu cu cîteva zile aveam să vizitez una din pagodele orașului în care CIOIGHEN LAMA, fratele hanului stăpînitor al Mongoliei, ceruse să i se înalțe o statuie-portret; în spatele ei se află o altă statuie, de două ori mai mare. Ne-am întrebant: cine oare putea beneficia de o asemenea cinstitie în comparație cu atotputernicul stăpînitor? Răspunsul a fost: acesta e BALTAN CIOMBIL, învățătorul hanului. Iar imaginea avea să ni se întipărească în minte pentru totdeauna ca o întruchipare a străvechii tradiții de prețuire a culturii de către acest popor așezat pe meleaguri atît de îndepărtate.

Fred MAHLER

„ELAN”

Ultimele două numere (martie și aprilie) ale lunarului „Elan” surprind un moment important al evoluției sale: o schimbare de format și totodată o primenire a rubricilor. Se aștepta astfel „specializarea” paginilor acestei reviste, care adună între copertile sale un adevărat caleidoscop de imagini, fapte și date despre viața tinerii generații din R. F. Germaniei.

Cititorului i se impune înainte de orice formula grafică modernă a revistei: 40 de pagini, format mic, cu un bogat material ilustrativ, paginat cu multă inventivitate și eleganță în același timp; titluri mari,

texte culese pe formate specifice rubricilor, vignete distinctive la o pagină sau alta. O concepție dinamică impletind informația, de cele mai multe ori fotografică, cu textele — interviuri, articole și discuții pe cele mai variate teme.

Revista are indiscutabil un caracter predominant

cultural, dar, în sensul bun al cuvîntului, nu doar informativ, ci implicînd o dezbateră de conținut, de idei. O prezentare în text și imagini a cunoscutului interpret de muzică ușoară Jean Ferrat este substanțializată printr-o convorbire cu acesta, evidențiind aspecte interesante ale relației dintre politic și estetic. După cum o prezentare a „lorzilor chitariști” — desigur a vestitei formații „The beatles” — prilejuiește o incursiune în lumea „fans”-ilor, cu interesante considerații asupra „mitului vedetei” și a mecanismului său financiar. Cititorilor li se oferă un fragment din opera lui Brecht, un cîntec revoluționar anti-franșist spaniol și un altul pe text de Brecht și muzică de Hanns Eisler; numeroase informații culturale în pagina de film,

la rubrica de cărți noi sau la cea consacrată discului.

Una din cele mai variate rubrici este cea intitulată „Elan Magazin”. Informații din viața universitară se învecinează cu noutăți despre cluburile de tineret, caricaturi reușite sînt urmate de modele de rochii nu mai puțin inspirate.

Totodată revista mărturisește străduința de a deschide ferestre spre lumea inconjurătoare; o analiză a libertății tînărului șomer, o luare de atitudine împotriva atacurilor poliției față de demonstranții pentru pace în Vietnam, o informație despre un Congres organizat împotriva curenturilor neonaziste sau o prezentare a viitorului festival de la Sofia completează lectura plăcută a unei reviste vibrînd în ritmul tineretii.

F. M.

HEBDO MADAR

Între 9-11 mai a făcut o vizită prietenească în țara noastră, tovarășul Ciomin Hunjav, secretar al Comitetului Central al Uniunii Tineretului Revoluționar Mongol și președinte al Uniunii Studenților din Republica Populară Mongolă.

Ospetele a fost primit de tovarășul Petru Enache, prim secretar al C.C. al U.T.C., cu care a avut o convorbire prietenească. La primire au fost prezenți tovarășii Mircea Angelescu și Vasile Nicolciou, secretari ai C.C. al U.T.C.

● După manifestațiile organizate alături de muncitori cu prilejul zilei de 1 Mai, 27.000 studenți din Madrid au aderat la sindicatul democratic. Totodată continuă manifestațiile de protest împotriva arestării unor studenți.

● La Neapole, începînd de la 21 aprilie, studenții au ocupat clădirile universității. Ei își demonstrează astfel împotriva față de supraaglomerarea cu studenți a vechilor clădiri universitare.

